CONSTANTIN P. POPESCU

MARMURA NEAGRA

Povestiri

A PATRA TOAMNĂ

În camera aceea a casei intram numai împreună. Era situată la etaj şi trebuia pentru asta să urcăm scara de lemn în spirală. Mai întâi ea, apoi eu, păşeam pe treptele vechi care scârţâiau prelung din loc în loc. Sunetele acelea stridente nu răsunau ca un preludiu potrivit pentru ceea ce urma să facem împreună acolo. Fiind destul de supărătoare pentru liniştea casei, le lăsam în afara uşii. Intra întâi ea, privea ca întotdeauna mai întâi fereastra mare, care lăsa lumina asfinţitului să ne pătrundă pe amândoi. Voia în felul acesta să fie sigură că totul e în ordine, dar în camera aceea nici nu putea fi vreodată dezordine. În mijlocul podelelor de lemn era aşezat pianul negru şi strălucitor, cu scăunelul rotund în faţa clapelor, pentru că niciodată capacul pianului nu era coborât. Nici o altă mobilă, în afara unui sfeşnic aşezat cuminte pe pian, în care ardea câteodată, seara, târziu, o lumânare. Locuitori ai acelei camere a liniştii, noi doi ne potriveam stările deopotrivă cu lumina clipei de apus pe care o primeam pe fereastră. Eu, neavând un scaun, un fotoliu sau altceva pe care să stau, mă aşezam într-unul din colţurile camerei, chiar pe podea. Mi se părea caldă şi primitoare prin lemnul ei plin de timp. De fiecare dată mă aşezam în alt colţ, simţind cei doi pereţi sprijinindu-mi spatele. Erau zugrăviţi cu var alb şi strălucitor şi pe atunci lumina apusului îi putea colora în culori transparente şi curate. La început am stat pe rând în fiecare colţ al camerei, după o ordine pe care acum o simţeam străină. Mai târziu

nu mai ascultam decât chemarea colțului care mă primea mereu ca şi cum ar fi fost cel mai potrivit cu clipa când intram împreună acolo.

Ea se aşeza la pian, privea registrul clapelor de sidef încet, de la dreapta la stânga şi apoi invers. Se adunau atunci laolaltă în sufletul ei cele câteva clape care urmau a fi atinse de degetele mâinilor ei. Cred că aveam mereu grijă să stau în aşa fel încât soarele din fereastră să îi lumineze părul şi mâinile. Aşezând cu gingăşie primul deget pe o clapă, apoi, după o pauză în care camera tremura de vibrația acelei prime note, pe următoarea, ființa ei delicată se schimba în calea de devenire a muzicii. Nu puteam atunci decât să rostesc versuri, de obicei cele pe care le primisem în dar de la ea şi pe care le păstram în mine aşa cum ea îşi păstra muzica. De câte ori nu obosisem astfel ore întregi, fie pe nocturne blânde de Chopin, fie pe torentele delicate aduse de Mozart, eu declamând, deşi asta e o vorbă mare, cele mai potrivite strofe pe ceea ce ea cânta. Răsunau aşa cum nu răsunaseră vreodată glasurile noastre împreună în camera aceea. Vocea ei, coborâtă de sus, din alte ceruri, pe clapele pianului, vocea mea, rostind versuri, urcând din piept către vocea ei.

Seara cobora pe măsură ce notele degetelor ei prindeau viață, vibrațiile pianului aduceau culori albăstrii şi mai apoi stele. Dacă era vară, aşa cum trăisem deja de patru ori, atunci la fereastră venea porumbița albă. Îşi rotea capul şi privea camera, ascultând foarte atentă cântul ei şi versurile rostite de mine. Îi făceam un semn cu degetul arătător la buze, să nu strice clipa cu zborul sau în alt fel neaşteptat. Pleoapele ei coborau şi se ridicau pe clapele pianului. Îl răscolea cu fiorii ființei ei răscolite de muzică şi pe clape căDeau câteodată, alături de degetele ei, lacrimi. Atunci vocea mea se schimba în chip ciudat, iar ea întorcea capul şi mă privea. Poate că nu recitam versurile trebuincioase şi

tăceam. Se oprea şi ea, dar crengile castanului de afară foşneau şi reluam iar totul. Eram doi, într-o vară, apoi în altă toamnă şi iernile urmau să devină patru. Atunci nu aprindeam focul decât în camera unde dormeam şi pianul negru părea izolat în camera lui ca pe o insulă închisă de fereastra cea mare. Lumina zăpezii îi dăruia străluciri de porţelan negru şi atunci doar sonatele lui Beethoven puteau aduce poeziile iernii pe buzele mele. Erau ca sărutările ei calde.

Părul ei lumina roşiatic toamna târzie şi noi doi, deşi putusem de atâtea ori opri vremea la apusul soarelui, primeam acum, în seara care urma să coboare, doar un apus înceţoşat. Ea simţea şi poate că inima ei se întrista de moarte, de aceea degetele ei alergau pe clape cum nu mai alergaseră vreodată. După ce nu reuşisem să găsesc versurile şi glasul potrivite pentru cântul ei, mă întristasem, iar muzica deveni atunci mai tumultoasă. De afară, valurile de ceaţă albicioasă ar fi vrut să intre în cameră, dar vibraţiile pe care geamul le împrăştia sub degetele iubitei mele destrămau luminile acelea aproape demonice. Nu aveau putere, iar fiinţa ei lupta cu ele din răsputeri. Niciodată nu mai trăisem aşa ceva şi ştiam că ea va învinge, că era necesar să ardă în muzica pianului toate durerile şi lacrimile vieţii ei. Era magnifică în seara aceea, iar eu nu ştiam decât că va învinge şi ceaţa se va destrăma pentru totdeauna. Versurile pe care aş fi vrut să le recit alături de ea, aşa cum făcusem de atâtea ori, pluteau acum ca păsări nenăscute prin aerul din jurul ei şi stiam că versurile acestea îi sunt de mare ajutor. Din pricina lor eu stăteam cu totul nemişcat, temător că le-aş fi putut speria şi nu s-ar mai fi născut niciodată. Ascultam lupta muzicii din pieptul iubitei mele coborând pe clapele pianului, vegheate de poezia ei încă nerostită.

Târziu, după frânturi de timp pe care nu le mai puteam cântări, degetul ei atinse ultima notă şi ecoul ei dăinui mult timp pe aripile versurilor nerostite din cameră. Pe obraji îi sclipeau boabe de lacrimi şi pieptul ei tresălta. Se uită la mine, împietrit în colțul din ziua aceea. Mă simțeam foarte mic, cât un punct. Dar ea se ridică şi îmi înlănțui gâtul cu brațele.

- Dragul meu drag, am reuşit…

Lacrimile ei îmi udau obrazul şi şoapta îi era caldă ca un suflet. Ghemuiți în colțul acelui punct, auzeam amândoi versurile. Crescuseră împreună din pana poeților pe care albul camerei noastre îi primise în dar din trăirile noastre acolo. Ceața se îndepărtase şi singuri martori ai clipei aceleia erau crengile castanului, porumbița albă şi ultima rază de soare. De acum înainte, camera albă cu pian negru o purtam numai în noi, pentru totdeauna.

Anotimpurile toate stăteau acolo, sub lumina ferestrei celei mari, dar cel mai frumos anotimp era cel al clipei de acum.

Era a patra noastră toamnă, ca o roată întreagă.

(Silviei)

VINUL ALB

- Un pahar de vin, vă rog.
- Alb sau roşu?
- Alb, un singur pahar.

Mâini dibace îmi turnau în paharul strălucitor un lichid de culoarea chihlimbarului. Nu înţelegeam de ce ei spuneau că vinul acela este alb. Nu era de loc alb, iar raza strălucind în cristalul paharului îmi spunea că soarele întârzia încă pe cerul albastru al toamnei, leneş după oboseala verii. Lăsase în culoarea vinului toţi strugurii copţi în arşiţele care abia acum căpătaseră adevărata dulceaţă, acum galbenul se lichefiase în nuanţa de miere a vinului. Îmi plăcea culoarea aceasta de vin vechi. Alb, spuneau ei.

M-am aşezat la masa de lemn. Priveam fibrele bradului care ajunsese acum doar o masă de cârciumă, dar mai avea căldura lemnului viu. O frunză căzând îşi făcu simţită şoapta în clipa în care sorbeam vinul acela despre care ei spuneau că e alb. Nu era alb, ci gălbui ca frunza, însă parfumul lui îmi vorbea de vechime, de amintiri şi de tatăl meu. Mergea din când în când să bea un rom mic, maroniu, poate rubiniu după distilări misterioase, dar nu alb. La cârciumioarele din cartierele unde altădată se întâlneau doar îndrăgostiţii la şosea, sâmbăta seara. Dar romul îşi ducea cu el tăria poveştilor de peste ocean. La fel făcea şi tata, scriind în inima lui poveştile primite în dar de la oamenii aceia. Vinul acesta alb, în paharul acesta de cristal, era clipa mea de acum. O prezenţă discretă ca frunza care tocmai căzuse şi care îmi şoptea că are aceeaşi culoare cu vinul meu alb.

Prin ființa mea se petreceau deocamdată amintiri. Aveam în față o fereastră deschisă doar pe jumătate. Vedeam copacii străzii și un petec de cer albastru așa cum numai în octombrie poate fi. Un pic rece, nu mult, încă nu era iarnă, dar răcoarea aceea ascuțea mintea și gândurile se făureau asemenea reflexelor de lumină pe marginea de cristal a paharului. Sorbisem aproape o treime și din pahar se ridică deodată ființa iubitei mele. Mă privea cu ochii ei negri, tăcuți, adânci și misterioși, iar eu nu înțelegeam încă. Îmi păru că rostește ceva. De pe buzele ei se desprinse un singur cuvânt, *nu,* lăsând apoi un vuiet de vânt care deschise și cealaltă jumătate a ferestrei. Nu mă gândeam decât la tatăl meu, dacă va fi primit și el vreodată un fâlfâit de aripi care deschid cealaltă jumătate a fereastrei. *Nu*. Iubita mea nu îmi spunea decât asta, de parcă eu nu aș fi putut exista. Dar paharul acesta cu vin alb, așa cum îi spuneau ei, mă făcea să exist în altfel, știind că într-o bună zi iubita mea îmi va rosti un *da* din toată inima. Fără rafale de vânt rece.

- Ești frumoasă astăzi, i-am răspuns, parcă ai avea ceva magic ascuns în tine. Dar vorbele mele nu reușeau să oprească vuietul vântului care deschisese fereastra și în cealaltă jumătate a ei. Copacii, zbătându-se în vânt, deși cu o clipă înainte văzusem pacea toamnei blânde. Ai în tine ceva magic, ești ca un vis, iubita mea, m-am auzit spunând și părul ei îmi mângâie obrajii. Purta un parfum numai al ei, îl recunoșteam și îmi era drag cum nu îmi mai fusese vreodată. Știam că odată luate de vântul acela, vorbele mele îi ajungeau până în inimă, deși îmi apăruse ca un miraj din paharul de vin alb, cum spuneau ei. Golisem jumătate de pahar, iar restul rămas îmi părea că strălucește mai intens, mai viu. Dar fereastra era larg deschisă acum. Vântul se potoli încet și mai rămase doar ecoul glasului iubitei mele, *nu, nu*.

Vinul acela alb încă îmi îngăduia, prin culoarea lui de aur vechi, să îmi culeg gândurile din jumătatea trecută a vieții mele. De acolo îmi vorbeau ochii tăcuți ai tatălui meu asemenea unei viziuni în globul de cristal al vreunei ghicitoare. Dar în trecut, nu în viitor, mie mi se desluşeau poveştile tatălui, cărțile citite şi un singur cuvânt rostit pe când eram copil: *Scrie.*

Acum, prin fereastra aceea deschisă de iubita mea rostindu-şi *nu*-ul, mă simțeam absorbit în culoarea cerului albastru, curățit parcă de vântul care se oprise. Mai mult decât cer, erau apele lui albastre şi line. Un vapor mare plutea şi eu îi eram pasager printre oameni de toate felurile, copii şi femei şi bărbați. Plecasem pe puntea lui de fier, pe sub pasarelele şi pontoanele de la bord, prin culoare înguste şi cuşete mai mici sau mai mari, după clasa de călătorie a fiecăruia. Îl cunoşteam bine pe căpitan, era fiul meu, aşa cum fiii sunt întotdeauna căpitani ai vasului celui mare. Ceilalți nu ştiau micul meu secret, iar asta parcă mă făcea mai misterios în căutarea mea. Îmi căutam iubita, îmi era dor de *nu*-ul ei pe acel vapor. Curajos şi puternic era fiul meu, căpitan cu ochi albaştri şi inimă curată. Desigur că toate astea se datorau tatălui meu şi poveştilor lui tăcute din copilăria mea.

Fereastra pe care zburasem din fața paharului meu de cristal, încă plin pe jumătate, îmi aducea acum lămuriri de lumină pe care nu credeam că le pot primi vreodată şi asta mă bucura nespus. Străluceau pe marginea paharului de cristal curat, odată plin cu vin alb, cum spuneau ei. Râdeam cu poftă de ciuda copilăriei în care tata tăcea, pentru că înțelegeam abia acum bucuria de a-mi fi lăsat moştenirea lui nerostită, aceea a poveştilor mele. Din ele, pe tainicele căi ale apelor pe care pluteam cu vaporul acesta mare, se născuse căpitanul meu. Mă primise la bord şi mă puteam plimba în voie prin tainițele lui de necuprins. Imense

pasarele şi coridoare, hublouri rotunde ca nişte ochi, prin care vedeam fie razele soarelui, fie norii de furtună uneori, fie apele adânci ale oceanelor albastre.

Pe acolo, pe punțile vaporului din paharul meu de vin alb fără a fi alb, căutasem îndelung pe iubita mea cu ochi negri, adânci, calzi şi purtând în ea numai misterul ei. Ştiam că bunul căpitan, fiul-căpitan, mă luase cu el în călătorie doar pentru că ştia că o voi găsi acolo. Poate mă aşteptase, poate se îmbarcase şi ea sub privirile la fel de albastre ale căpitanului. După cum şi tatăl meu mă luase cu el, călătorind dincolo de ceruri împreună cu mine. Tot aşa cum, uneori, dintr-un punct de vedere deosebit, aşa cum priveam eu prin cristalul acestui pahar de vin alb, ochii iubitei mele erau ochii mamei mele.

Aş fi vrut ca vinul acesta despre care ei spuneau că este alb să nu se sfârşească niciodată. Aromele lui parcă vrăjite îmi lăsaseră ferestrele inimii deschise. Mă miram de puterea magică a vântului adus de *nu*-ul iubitei mele. Niciodată nu fusesem adus la viață mai mult în felul acesta. Acum îmi întâlnisem iubita cu ochi negri, adânci şi misterioşi. Mă purtasem pe mine pe mii de valuri cu vaporul despre care abia acum aveam cunoştință. Alături de fiul căpitan şi de tatăl bun, asemenea unui amiral în retragere. În cerurile albastre, în apele adânci şi nesfârşite.

Mai aveam doar un strop în paharul de cristal şi sorbeam cu picături mici. Aş fi putut să mai cer unul, apoi altul. Dar ştiam prea bine ce ferestre se vor fi închis atunci. Vinul toamnei târzii îşi lăsa lucrarea în mine cu o blândețe pe care o dăruiam iubitei mele şi căpitanului. Cred că mă întorsesem fără să îmi dau seama la masa de lemn şi vedeam că are aceeaşi culoare de chihlimbar cu a vinului despre care ei spuneau că e alb. Aceeaşi rădăcină, aceeaşi nuanță, aşa cum la fel erau şi frunzele. Apele albastre de cer

le însoțeau asemenea unui înger cu aripi albe. Ca vinul, despre care ei spuneau că e alb, ca şi cum ar fi ştiut de mult.

Mulțumeam iubitei pentru neştiința mea.

Căpitanului, pentru inima lui bună.

Tatălui, pentru tăcerile primite în dar.

- Mulțumesc pentru vin, a fost cu adevărat alb.

- Mai poftiți, e bun întotdeauna un pahar de vin vechi, alb. Deşi nu e alb, limpezeşte…

GALERIA

În anii vacanțelor de vară, pe vremea când şcoala era pustie şi doar paznicul ei bătrân medita la viața lui în umbra castanilor care înconjurau clădirea, mă plimbam cu plăcere prin sălile goale de clasă. Bătrânul mă lăsa în voia mea. Colindam singur culoarele şi îmi părea că aud aievea zgomotul şi agitația din vremea cursurilor. Un profesor mai ferm ridicând vocea, foşnetele paşilor şi al filelor de caiete, apoi soneria de ieşire, cea mai dragă. Sau loviturile mingiilor de tot felul de pereții sălii de sport, care acum avea un ecou deosebit pentru că era cu totul pustie. Numai

frânghiile groase care atârnau din tavan se clătinau de parcă i-ar fi chemat pe băieții de zece-unsprezece ani să se cațere pe ele ca Tarzan. Mie îmi stârneau un fior de teamă, dar şi de melancolie.

Poate că în fiecare vacanță de vară trebuia să înțeleg că creşteam.

Acasă, în timpul verii, părinții mei cumpărau un camion de lemne pentru iarnă. Le aruncam ca un viteaz în pivnița casei, pe arşița din iulie, dar mă bucuram că pot fi de folos. Pe urmă, aşa transpirat cum eram, pătrundeam în camera ascunsă sub casă. Înăuntru era mult mai răcoare, erau păienjeni prin colțurile umbroase şi vara îşi domolea căldura acolo. Mi se părea că sunt un explorator prin castele vechi, în ruină, că pot face tot felul de „investigații" şi căutări prin locul acela. Erau îngrămădite multe lucruri vechi în pivniță şi mie îmi plăcea să le răscolesc, simțind parcă tot ce obiectele acelea trăiseră cândva. Mă apucam apoi de spart lemnele, cu un topor mare şi greu din fier, mult mai bătrân ca mine. Voiam cu tot dinadinsul să fac muşchi astfel. Iar lupta asta cu bietele lemne dura uneori o zi întreagă. Îmi făcea bine şi mă simțeam încă o dată de folos părinților mei, care erau doar doi bătrâni.

Odată, în timp ce îmi ştergeam sudoarea de pe frunte cu trupul sprijinit pe coada toporului, gâfâind, îmi pătrunse în ochi un strop de transpirație. Usturimea ochilor mă făcu să clipesc mai des, tot gâfâind. Şi atunci, din sclipirea aceea a ochiului, mă simții deodată privit de ceva aflat fața mea. Pe buştenul cel mare pe care tăiam lemnele, se ridicase pe labele dinapoi un şobolan cenuşiu ca praful, cu ochii vii. Mă privea atent şi am simțit un pic de teamă, dar ochii lui erau foarte pătrunzători. Ne priveam astfel de câteva clipe, eu stând cu mâna dreaptă pe coada toporului şi el în două labe

în faţa mea. Altădată mi-ar fi fost teamă, dar şoarecele avea ceva deosebit şi mă privea ca şi cum ar fi avut ceva de împărţit cu mine.

- Sigur că am, îl auzii chiţăind. Mă uit la tine cum te rupi de munca asta şi nici nu bagi de seamă ce multe lemne ai spart. Nu te teme, că nu mănânc băieţi ca tine, care vor să facă muşchi.

Vorbind, dădea într-una din lăbuţele lui şi uimirea mă făcea să îl simt a fi un şobolan înţelept, care parcă se străduia să mă convingă asemenea unui actor.

- Hai, lasă toporul ăla, că acum nu mai trebuie să tai lemne. Nu te gândeşti decât la asta? Te privesc de atâtea zile şi azi am hotărât să-ţi arăt altceva, numai ţie. Nu eşti curios?

Eram. Cum se făcea că deodată ştiam vorbi în gând cu animăluţul ăsta nu era foarte important. Poate se datora oboselii, pentru că mi se încordaseră toţi muşchii după efortul depus. Grămada de lemne sparte era dovada. Mai aveam să le rânduiesc frumos lângă zidul de cărămidă şi iarna putea să vină. Acum însă aş fi vrut să văd ce dorea să-mi arate gazda mea, pentru că înţelesesem că locuia acolo, în străfundul pivniţei casei.

- De foarte mulţi ani, îmi răspunse, parcă citindu-mi gândul. Am vreo trei sute, să ştii, doar noi şi ciorile trăim atât de mult. Şi să nu crezi că sunt ramolit, nu, de loc! Am încă multe de făcut pe aici şi îmi mai sunt necesare câteva secole. Hai, vii cu mine, să-ţi arăt ce trebuie să vezi?

Am lăsat toporul şi mi-am îmbrăcat bluza, ca şi cum aş fi plecat de acolo într-o lungă călătorie. Şoarecele mă privea de după cele două-trei sute de ani ale lui şi eu mă simţeam nu un băiat mare, ci un copil foarte mic.

O luă înainte prin praful pivniţei, cu paşii lui repezi, iar din când în când întorcea capul să mă vadă. Îl urmam şi băgai de seamă dintr-o dată că eram pe culoare adânci de

care nu aflasem în cotrobăielile mele pe acolo. Nu era nimic nou însă pentru prietenul meu care mă călăuzea.

- Poți să-mi spui Animus, îl auzi rostind în modul lui chițăit. Îmi zgâriase la început timpanul sunetul vocii lui, dar acum mă obişnuisem. E numele meu de veacuri. Hai, că mai avem puțin.

Se opri în fața unui zid vechi de cărămidă. Părea întreg, iar cărămizile erau aşezate într-un fel necunoscut mie. Erau foarte înguste şi culoarea lor părea mai roşie în lumina palidă. Parcă ar fi vibrat de viață din conturul lor în alcătuirea zidului aceluia. Nu înțelegeam decât că erau zidite acolo de foarte mult timp. Animus se apucă să scoată câteva cărămizi de la temelia zidului şi lăbuțele lui se dovedeau foarte pricepute. Când prin spărtura din zid se putea privi, îmi spuse:

- Fii foarte atent la tot ceea ce am să-ți spun. Nu a fost încă nici un om care să poată privi ceea ce tu vei vedea pe aici. Nici eu, deşi mă uit destul de des, nu pot înțelege totul şi de asta te-am adus pe tine. Înțeleg că eu pot trăi sute de ani, dar numai un om, aşa cum eşti tu, poate să primească înțelepciunea adâncă a ceea ce vei vedea. Eu sunt numai o călăuză pentru tine, până aici. Pesemne că dorința ta de a căuta peste tot prin locurile astea a făcut să îți ies în cale. Apleacă-te, priveşte şi să nu scoți nici cel mai mic sunet. Nici măcar să nu gândeşti, dacă poți fi în stare.

Animus se dădu la o parte, iar eu am îngenuncheat lângă spărtura din zid. Vedeam ca pe un ochi ciudat o privelişte care parcă nu era din lumea aceasta. Uimit şi încercând să nu gândesc sau să vorbesc, am privit totul.

Mai întâi ochii mi-au fost orbiți de o lumină foarte strălucitoare. Aş fi vrut să mă ridic şi să închid ochii, dar nu eram în stare. Pupilele aproape mă dureau, dar după o clipă am început să zăresc mai bine. În capăt, înaintea ochilor mei, lumina curgea ca dintr-un izvor cristalin.

Vedeam de jur împrejur văluri de noapte şi mi se părea că întreg cerul putea fi cuprins prin ochiul din zid. Stele mai mici şi mai mari sclipeau departe şi am înţeles că se mişcau. Încă nu vedeam totul clar, lumina acelei alte lumi nu îmi era cunoscută încă destul. Din toate părţile am văzut oameni, despuiaţi de orice fel de veşmânt, singuri, păşind cu capetele plecate asupra drumului care nu exista. Mergeau ca orbeţii către lumina aceea din capăt. Am văzut copii şi femei, bărbaţi, mai tineri şi mai bătrâni, într-un şuvoi în care fiecare nu părea să-l vadă pe celălalt, astfel că fiecare părea cumplit de singur. Unii murmurau cu voci străine cântece sau şoapte care se amestecau. Alţii strigau. Păreau cu toţii cuprinşi de dureri grele. Lumina din capătul îndepărtat al galeriei îi primea pe toţi în unda ei şi după o vreme se întorceau. Fiecare avea asupra fiinţei lui o luminiţă mai mică sau mai mare şi acum, la întoarcere, îşi ducea luminiţa aceea cu capul sus, păşind tot dezbrăcat pe drumul de întoarcere. Am văzut copii cu o lumină atât de mare că îi cuprindea pe toţi ceilalţi. Am văzut oameni mari cu o luminiţă mică de tot şi printre ei, rari, siluete întunecate care nu purtau încă nici o luminiţă. Zadarnic se petrecuseră prin unda luminii. Aveau capetele plecate şi fie că se duceau către lumina de la capăt, fie că se întorceau, erau la fel de stinşi. Mă temeam de ei fără să ştiu prea bine de ce, dar simţeam şi o mare milă pentru fiinţele acelea. Înăuntrul meu ştiam că va veni o clipă sortită numai lor, în care îşi vor primi şi ei fărâma de lumină, cât de mică. Erau sufletele cele mai sărmane din lumea aceea. Mă simţeam adăpostit în spatele zidului şi ştiam că alături îmi e prietenul Animus, cel care văzuse cu siguranţă acest alt tărâm de multe ori înaintea mea.

Priveam spre cei pe care îi simţeam trăind şi în mine pe cărarea largă fără drum. Nici unul din ei nu îmi era străin. Nu eram eu cel mai potrivit să cântăresc totul şi mi se părea

că este o învățătură prea grea pentru un copil ca mine. Atunci, din adâncul ființei mele l-am auzit pe Animus rostind:

- Acum ştii.

M-am ridicat în picioare şi l-am văzut pe Animus în lumina care pătrundea prin spărtura din zid. Părea deodată foarte bătrân şi ochii lui erau asemenea ochilor unui om. Lăbuțele lui tremurau de oboseală încercând să aşeze la locul lor cărămizile înguste şi roşii. Când termină, în jurul lui strălucea o lumină pe care doar puțini din cei văzuți dincolo ar fi putut să o ducă. Înțelegeam. Am prins corpul lui cenuşiu în mâini şi l-am simțit rece ca de bătrânețe. Se ghemuia în palmele mele, căutându-le căldura. Ochii lui negri şi sclipitori mă priveau trişti de foarte aproape. Lumina pe care o purta înconjură ființele noastre. Apoi privirile lui se stinseră. Încă îi auzeam chițăitul în minte şi eram trist. Bietul Animus, îşi dăruise toată lumina lui numai mie. Nu mai apucase să trăiască cele trei sute de ani şi toată treaba pe care o avea de făcut mi se încredința mie, deşi eram numai un copil.

L-am îngropat cu lacrimi în praful încăperii tăinuite a pivniței adânci de sub casă.

Cu roadele călătoriei mele în adânc am ieşit afară. Acolo, strălucirea soarelui îmi aspri pielea şi sudoarea tăierii lemnelor se uscă. Simțeam că se află ceva neasemuit de frumos în jurul meu, asupra căruia nu luasem încă aminte până atunci. Pe lângă lumina soarelui de pe cer vedeam mii de stele călătorind pe marea albastră fără nori. Îl vedeam adeseori pe Animus printre ele şi îi făceam un semn cu mâna.

Acum ştiam. Aflasem acolo, în adâncuri, cu Animus alături, că sunt oameni. Iar eu aveam foarte multă treabă de făcut.

În vacanța aceea am îmbătrânit cu câteva sute de ani. Dar sunt fericit.

FIUL LUI PETRE

Petre fusese întâiul fiu al familiei. Născut în anii de dinainte de războaie, dacă ar mai fi trăit ar fi împlinit acum o sută unu ani. Şi nu mai era încă pe aici, plecase la clipa sortită plecării, închizând ochii în umbra ultimului său zâmbet. Petre primise în dar un fiu, la anii maturității, atunci când războaiele se încheiaseră pentru un timp. Pe urmă aveau să vină altele, mereu alte şi alte lupte. Unele nevăzute, dar cumplit de dureroase şi Petre nu înțelegea decât minunea care îi fusese hărăzită prin fiul lui. Ştia doar

că va trebui să-l îngrijească, să-l arate Soarelui, aşa cum făcuseră şi cei dinaintea lui. Ca privirile luminii să-i mângâie şi să-i întărească trupul, în timpul sortit lui de ceruri pe lumea aceasta. Un botez al luminii care avea să apere pruncul de toate cele rele şi să-i dea puterea de a duce cu bine mai departe menirea trupului şi a vieţii primite din cer.

Aşa a făcut Petre şi fiul lui privea uneori fotografia veche în care Petre, tatăl, îmbrăcat într-un palton lung, îşi ţinea fiul în razele blânde ale soarelui. Era iarnă, fiul lui Petre avea doar câteva luni şi era înfăşat în scutece groase. Albul curat al zăpezii avea să-l urmărească toată viaţa pe fiul lui Petre. Era imaginea cea mai curată a luminii pe care o cunoscuse vreodată.

În lumea aceea în care fusese trimis, fiul lui Petre nu ştia prea bine ce are de făcut. Învăţa cum se luptă oamenii şi mai ales durerile pe care şi le pricinuiau unii altora. Nu înţelegea de ce, iar mai târziu, atunci când anii lui crescură la număr, încă era uimit. Ca băiat, primise lovituri de la ceilalţi numai pentru că avea ochi albaştri. Ca tânăr, îl umiliseră pentru că nu se împăuna ca un frumos animal de pădure pentru farmecele fetelor. Nu avea muşchi pe care să şi-i umfle şi nici haine frumoase şi bani. Îi spuseră că aşa e aici, că toţi se mănâncă unii pe alţii, că viaţa e o luptă şi că peştele cel mare îl înghite întotdeauna pe cel mic. Îi mai spuseră oamenii că asta nu se poate schimba, că mii de ani se făcuseră jertfe omeneşti, că zeii erau mai blânzi atunci şi că sângele vărsat în felul acesta curăţa păcatele neamurilor, pentru care trebuiau să fie cu toţii pedepsiţi. Dar fiul lui Petre nu voia să înţeleagă. Pe anii copilăriei lui se aşternea o singură întrebare, anume de ce trebuie să fie numai şi numai aşa. De parcă ar fi uitat cu toţii cine sunt, ce sunt şi de unde vin. Iar el, fiul lui Petre, înţelegea uimit că încă îşi mai aminteşte locul de unde fusese trimis în dar tatălui său,

Petre, în anii când războaiele se încheiaseră numai provizoriu. Nu putea să priceapă uitarea celorlalţi şi înţelegerea faptului că ei nu puteau face lucrul acesta îl întrista peste măsură. Se simţea neînţeles şi singur, nu găsea puntea de legătură cu ceilalţi, trăind între ei şi în felul lor. Într-o nesfârşită luptă, fără oprire, fără sens. Ştia că va găsi calea către oameni, de aceea fusese dăruit oamenilor şi avea la rândul lui să fie dăruit cu un fiu.

Toate astea pluteau încă în jurul fiinţei fiului lui Petre, dar numai Petre putea şti cu adevărat. Iar dacă Petre alesese tăcerea, era numai pentru că ştia că fiul lui va fi ales să tacă şi să scrie apoi despre toate acestea.

Fiul lui Petre vedea minunea înfloririi pomilor, a gâzelor, a norilor care întrupau pentru el îngerii şi ştia, aşa cum numai copiii ştiu, că toate acestea sunt adevărate. În fiul lui Petre trăia tatăl lui, din ce în ce mai tăcut pe măsură ce fiul creştea, dar din ce în ce mai adâncit în înţelegere. O singură dată, de mult, tatăl fiului şi-a lovit fiul, dar durerea părintelui fusese atunci cu mult mai mare. Erau timpuri care se schimbau pe atunci şi oamenii se obişnuiau greu cu ele. Tatăl fiului păstra tăinuită în el credinţa, ştiinţa ascunsă în tăcere şi rostită în chip tainic numai pentru fiul lui. Tare şi de neclintit ca o stâncă, în ciuda fragilităţii fiinţei lui, lângă mama Maria, care simţea totul şi ea. Nu mai avea mult de trăit. Petre cunoştea toate tainele vieţii şi ale morţii şi ştia că ultima lui învăţătură pentru fiu va fi închiderea ochilor asupra ultimului său zâmbet. Senin ca o întoarcere acasă. Petre, numele lui, al întâiului fiu al acelui neam, era cu adevărat o piatră. Numai trupul tatălui, deşi puternic, fusese slab. Dar fiul lui Petre moştenise nu numai slăbiciunea muşchilor, ci şi puterile fine şi pătrunzătoare ale luminii. Fiul lui Petre va scrie despre toate acestea. Despre coborârea unui duh de lumină într-un trup tare şi greu ca o piatră a uitării.

Ca o altfel de pedeapsă. Sau ca o mântuire.

Aşa cum Petre primise darul scump al fiului său, şi fiul lui primi un dar al unui singur fiu. Se întâmpla asta cu mult mai devreme decât în viaţa lui Petre. Fiul lui Petre era mult mai tânăr şi copilul veni la un alt soroc stelar, atunci când toate cele de trebuinţă venirii lui se plămădiseră în cer. Fiul lui Petre îşi arătă pruncul soarelui, într-o dimineaţă de vară, ştiind că aşa trebuie. Ochii albaştri ai fiului fiului lui Petre trebuiau să ducă mai departe nesfârşita înlănţuire a blândei lumini. Apărarea din strămoşi se făcea din nou şi asupra copilului acestuia. Trupul lui avea să fie mai voinic, mai puternic, pentru că vremurile se schimbau iarăşi şi războaiele nevăzute îşi făceau simţită lucrarea. Duhul tatălui său îi spunea fiului lui Petre ce are de făcut şi el se supunea cu toată dragostea. La vârsta aceea, fiul lui Petre încă se mai întreba de ce are cerul numai un tată, cum nu e acolo sus şi o mamă. Atunci, din îndepărtarea amintirilor lui se ivea mama Maria.

„Uite-aşa, ţine cele trei degete de la mâna dreaptă la un loc. Care ţi-e mâna dreaptă?"

Copilul, fiul lui Petre, se uita la cele două mâini, ridica pe cea dreaptă în faţa ochilor şi mama îi împreuna degetul mare, pe cel arătător şi pe cel mijlociu. Într-un mănunchi misterios. Fiul lui Petre nu înţelegea ce e de făcut cu celelalte două degete, pentru că aritmetica lui neştiută îi dădea un rest ciudat de două degete. „Ţine-le strânse", îi spunea mama Maria. „Acum duci mâna la frunte şi spui *În numele Tatălui*. Pe urmă o laşi în jos până la piept şi spui *În numele Fiului*". Copilul plutea cuprins parcă de temeri de-abia cunoscute şi făcea totul întocmai cum era învăţat. „Acum duci mâna la umeri, spui mai departe la primul

umăr *Şi al Sfântului Duh* , iar la celălalt spui *Amin*. Asta e tot, acum ştii să te închini", mai spunea mama Maria.

Fiul lui Petre ştiu atunci că este şi al Mariei. Mama Maria poate că simţea în inima ei drumul grelei cruci pe care fiul lui Petre îl începea în clipa aceea. Dar ştiinţa adevărului ei o avea numai tatăl fiului lui Petre. Mânuţa mică de copil se alcătuia pe sine în omul din trup. Ca o presimţire, fiul lui Petre ştiu atunci că nu numai tatăl era de ajuns acolo, în lumea în care venise, ci mai trebuia să fie şi o mamă. Petre, ca o piatră, avusese şi el o mamă, acum foarte bătrână, care îi dăruise şi lui un trup din pulberea stelară adusă odată, de mult, de tatăl lui Petre. Bunicul, cum i se spunea în lumea aceea, cel care murise într-unul din războaie mult înainte ca fiul lui Petre să se fi născut. Mama lui Petre încă mai trăia pe atunci, când el, fiul lui Petre, primea învăţătura nouă a crucii. Avusese grijă de cei cinci copii ai ei o viaţă întreagă. Îl pierduse pe unul într-un foc mare pe un vas de război, de mult de tot. Îl chemase Gheorghe. Ceilalţi patru copii trăiseră, cel mai mare dintre ei fiind Petre. Iar asupra fiului lui Petre se răsfrângeau toate chipurile dragi ale acestor oameni.

Fiul lui Petre îşi arăta fiul luminii Soarelui şi îşi amintea toate astea. Se vedea îmbătrânind astfel. Dar bătrâneţea lui era tânără şi vindeca prin fiul primit în dar din ceruri toate durerile despre care nu îi spuseseră nimic atunci când îl trimiseseră în lumea aceasta. Cei de acolo, de sus, ştiau că avea să primească de la tatăl lui darul de nepreţuit al luminii, ca o pavăză de netrecut împotriva oricărui rău al oamenilor acestei lumi. Iar fiul lui Petre trebuia să dea moştenirea mai departe fiului său. Unui alt fiu al luminii, dar fiul lui Petre ştia că vremurile se schimbau iar. Soarele lor, acela al miilor de ani, le şoptea din ce în ce mai des despre Tatăl tuturor sorilor, pe care fiul fiului lui Petre avea

să-l afle după ei, taţii lui pământeşti. El, fiul lui Petre şi tatăl lui, erau numai deschizătorii drumurilor noi ale cerurilor, aici, pe pământul acesta, mamă din cer.

Menirea fiului lui Petre se apropia de sfârşit. Ar fi vrut să mai trăiască numai până ce fiul lui va fi fost dăruit cu lumina cea mare a Tatălui tuturor sorilor cereşti. Dar era mulţumit şi aşa, dacă i-ar fi fost scris să închidă acum ochii asupra ultimului său zâmbet, aşa cum făcuse şi Petre, tatăl lui. Şi mai înainte tatăl tatălui lor... Era una deopotrivă cu tatăl, cu fiul şi cu sfântul duh al luminii, aşa cum îl învăţase mama Maria. Petre, piatra, Fiul, duhul, lumina, botezul. Mama Maria şi lungul drum. Cu micile lor greşeli şi păcate omeneşti, de deasupra lui, fiul lui Petre primea ocrotirea părinţilor şi ducea moştenirea mai departe.

Aici, acum, în braţele lui stătea cu adevărat fiul fiului lui Petre, înălţat spre lumină.

INTEROGATORIUL

Cunoştea bine încăperea. Cunoştea bine obiceiurile locului. Cunoştea bine ritualul desfăşurării interogatoriului. Şi totuşi, astăzi se întâmplase ceva deosebit. În loc să-l trezească brusc la ora aceea stranie a nopții, când energiile vieții sunt cele mai slabe, îl duseseră cu mult mai devreme în camera cunoscută. Poate că nu şi-ar fi dat seama de oră, dar ferestrele cenuşii, cu geamuri mate, lăsau să pătrundă lumina unui asfințit. Se gândi că poate au obosit şi anchetatorii, că erau şi ei doar nişte oameni obişnuiți. Adică nu chiar atât de obişnuiți, dacă se lăsaseră înstăpâniți de jocul legii forței. Forță care trebuia doar să smulgă mărturisiri, de obicei neadevărate, inventate în laboratoare secrete pentru a înspăimânta. Omul avea mâinile încătuşate şi strălucirea metalului părea mai rece în reflexia cenuşie a luminii apusului. Se aşeză în fața anchetatorului, pe scaunul pus la distanță de biroul negru, plin de hârtii şi scrum de țigară. Gardianul care îl dusese până acolo se retrase închizând uşa şi prizonierul simți liniştea de jur-împrejurul pereților afumați şi murdari. Țigara personajului din spatele biroului lăsa un nor gros de fum. Prizonierul îl privi, înalțându-se în inele spiralate, spre un cer ascuns, drept, netulburat de nici o adiere de aer. Putea imagina o sumedenie de lucruri în mintea lui, dar alese pentru şedința asta neobişnuită să spună numai *da.* La toate întrebările viitoare, chiar şi la acelea care ar fi aşteptat în mod logic un sigur şi singur nu. Va face întocmai, iar ei nu-i vor putea face nimic. Simți, dincolo de mâinile încătuşate, libertatea lui interioară, întărindu-l. Nu se mai putea teme de nimic, îl încercaseră toate temerile şi locul acela sinistru avea pentru el menirea de a-l face posesorul puterii propriilor frici. Le învinsese, aşa cum îl va învinge prin *da*-urile spuse astăzi şi

pe procurorul sau anchetatorul pe care îl privea drept în față, cum stătea așezat dincolo de biroul negru și învechit.

În mod straniu, anchetatorul îi întinse fără o vorbă pachetul de țigări proaste, fără filtru. Cu amândouă mâinile unite în cătușe, apucă țigara și primi flacăra brichetei. Sorbi fumul cu sete și se înecă. Celălalt începu să vorbească. Omul nici nu îi auzea întrebările. Erau aceleași de fiecare dată, rostite doar cu alte propoziții. Vocea celui dinainte i se părea dogită și aspră. Nu-l cunoștea, era un anchetator nou, dar așa era obiceiul acolo. Uniforma lui întunecată duhnea a tutun și sudoare veche. Figura îi era rece și palidă. Nici un mușchi nu i se clintea pe chip, printre ridurile săpate adânc. Erau cam de aceeași vârstă și prizonierul rosti brusc primul lui *da*.

Celălat tresări. Nu se așteptase la asta și fumul țigării lui tremură pentru o clipă. Prizonierul înțelese surpriza. Dar nu primi cu bucurie lumina albă a lămpii ațintită deodată de celălalt pe fața lui. La început îl orbi, dar mai apoi întrezări doar pata de umbră rămasă din ființa celuilalt în spatele luminii. Știa că celălalt va vorbi în continuare și planul lui cu rostitul *da*-urilor avusese efect. Rosti încă un *da*, neîntrebat, sau întrebat fără a fi auzit întrebarea. Așteptă ca de pe biroul negru să i se întindă obișnuita hârtie pe care să o semneze. În loc de asta i se întinse scrumiera pentru restul țigării lui. O stinse cu mâinile împreunate în metalul cu inele. Umbra din spatele luminii căpătase dintr-o dată un glas mai mic. Poate era efectul surprizei. Nici nu mai părea la fel de mare și omul se gândi că în lumina albă a becului poate să aibă loc o trecere spre alte stări, ca de la un capăt al luminii către celălalt. Așa simțea el lumina, călăuză din întuneric spre alte căi, iar cel aflat în spatele lămpii habar nu avea ce poartă îi deschisese în felul acesta. Ar fi trebuit să se teamă de lampa aceea și de șocul ei, așa se gândiseră anchetatorii. Credeau că erau văzute astfel toate semnele

arătate de chipul luminat. Nici o umbră de mărturie neadevărată nu trebuia să scape vânătorii lor obişnuite. Omul încătuşat se simţea cum nu se poate mai liber în conul abajurului care înconjura becul şi dacă şi-ar fi văzut umbra din spate s-ar fi minunat de cât de mare părea. Cealaltă umbră continua să dispară şi pe masură ce dispărea şi vocea i se auzea din ce în ce mai încet.

Fereastra cenuşie împrăştia doar întuneric şi prizonierul ştiu că venise noaptea. Fără să se gândească la timpul scurs în camera pe jumătate luminată şi întunecată în cealaltă jumătate, mai rosti încă o dată un *da*. Celălalt păru că tace, dar omul din lumină nu îi mai zărea nici măcar umbra. Ceva straniu se întâmpla în universul celor patru pereţi ai camerei şi prizonierul se ridică în picioare. De dincolo de birou se simţea doar fumul ţigării care continua să urce netulburat spre tavan. O rumoare ca de albine se auzea foarte încet dinspre birou. Auzul prizonierului, încordat, pricepu întrebări care deveniseră şoapte. Înaintă un pas, ieşind de sub conul de lumină cu jumătate de trup. Peretele din faţa biroului îi arăta umbra mărită şi mişcarea foarte lină spre birou. Lumina lămpii rămase liberă şi în clipa aceea prizonierul simţi cătuşele aluncându-i singure de pe încheieturile mâinilor.

Privi dincolo de birou, dar nu mai văzu pe nimeni. Apucă lampa şi o întoarse cu faţa spre scaunul gol al anchetatorului. Liniştea deveni deplină şi omul privi sub birou, dar nu-l găsi pe celălalt nici acolo. Se uită atent spre zidurile afumate şi îngălbenite, căutând o uşă pe care nu o văzuse. Era numai uşa pe care fusese adus, atât de închisă încât liniştea ar fi lăsat să se audă un zgomot cât de mic dacă ar fi fost deschisă. Privi hârtiile împrăştiate pe biroul negru, în dezordine. Ar fi citit toate cele notate cu semne de creion şi cerneală pe ele, dar îşi auzi glasul rostind încă o dată, tare, un *da*. Zâmbi apoi, ca şi cum ar fi înţeles ce se

putuse petrece. Pe una din hârtiile biroului, printre resturile cenuşii de scrum, aproape imperceptibil, un punct viu se străduia să ajungă la marginea neagră a biroului, evadând cu teamă din albeaţa hârtiei. Sub lumina puternică a becului alb, semăna cu un purice care nu putea sări, ci îşi trăgea cu greu picioarele după el. Lăsa în urma lui pe hârtie o linie neagră, alcătuind un scris al unei alte limbi. Prizonierul privi cu atenţie, păstrându-şi zâmbetul tăcut. Libertatea dobândită a mâinilor lui putea strivi vietatea aceea înfricoşată cu un singur deget. Dar omul rosti, cu o adâncă respiraţie, numai încă un *da*, al cărui suflu făcu gângania să dispară în universul de necuprins al încăperii.

Omul stinse lampa de pe birou. Fereastra cenuşie lăsa să intre lumina încă plăpândă a zilei care se năştea. Prizonierul se îndreptă încet spre fereastră şi o deschise. Cremonul de metal se lăsă rotit cu greu, de mult timp nu mai fusese folosit. O adiere proaspătă de aer pătrunse în încăpere, odată cu foşnetul vântului prin stejarii de afară.

Da, spuse iar omul, parcă pentru întâia oară. Ştia că afirmaţia rostită făcea cu putinţă trecerea tuturor spre alte tărâmuri ale cosmosului.

Prizonierul îşi privi mâinile descătuşate. Le aşeză una lângă alta peste hârtiile de pe biroul negru şi aşteptă.

PANTOFII

Cumpărasem pantofii aceia de toamnă de mai mult timp, mult înainte să vină toamna. Dar nu i-am încălţat decât atunci când octombrie se aşezase deja, când ploile se răciseră şi vântul împrăştia frunzele galbene. Nu mai erau

strălucitoare în galbenul lor frunzele. Doar septembrie le îngăduise ultima lor sclipire aurie şi acum zăceau adunate de vântul rece în grămezi umede pe lângă ziduri şi trotuare. Era trist, dar eu îmi duceam pantofii să se "lase" în umezeala ploii, ştiam că asta îi face mai uşor de purtat. Aşa mă învăţase tata pe la vreo doisprezece ani, când mersesem împreună pentru prima dată într-un mare magazin de pantofi, prin octombrie.

Oamenii evitau acum să umble pe străzi serile. Le era lehamite de atmosfera de toamnă care te făcea să te simţi la Londra. Septembrie, cu apusurile lui colorate violet, îi îmbiase la lungi preumblări, dar acum se scursese. Începuseră cursurile şcolilor, facultăţile îşi adunau şi ele studenţii. Toată lumea se aşezase în matca ei de viaţă. Numai eu mă plimbam, pe vremea asta destul de vitregă, asta ca să mă obişnuiesc cu noii mei pantofi. Nici nu prea băgasem de seamă pe unde merg, mă duceau pantofii singuri de parcă ar fi fost fermecaţi.

Pe drumul meu doar luminile felinarelor se simţeau un pic mai calde, restul priveliştii era rece, stins de frig. Picioarele însă le aveam calde în pantofi şi asta îmi dădea o plăcere a mersului pe care vremea de afară nu mi-ar fi putut-o da.

Nu mai circulau decât foarte rar maşini, ferestrele locuinţelor se stingeau pe rând şi eu îmi spuneam că vine de-a binelea noaptea, deşi se întunecase de mult. Se făcuse foarte linişte şi abia paşii mei în pantofii noi se făceau auziţi. Priveam cerul, era destul de senin, doar nori răzleţi îi populau imensitatea, luna nu se vedea, iar crengile mari şi goale ale copacilor se tânguiau spre înalt. Ploaia monotonă se oprise şi lor le era frig fără hainele de frunze. Mie însă îmi veni o poftă teribilă de mers, mă încântau pantofii cei noi şi confortul picioarelor mele în ei.

La început, paşii mei au fost destul de sportivi, grăbiţi şi pantofii trecură cu bine testul. Nici umezeala, nici frigul nu îi obosiseră şi abia după asta mi-am zis că graba era fără nici un rost. Aveam înainte o noapte fără ploaia rece, fără ger şi am lăsat pasul mai moale. Pe trotuar, zgomotul tocurilor mă făceau să mă gândesc la un ceasornic sau la tocurile cui ale doamnelor. Singur în noaptea aceea, doar gândurile mele mai fluturau în plimbare. Înţelesei ritmul paşilor din ticăitul pantofilor. Se sincronizau cu respiraţia mea şi chiar cu bătăile inimii. Mi se părea că mă călăuzesc singuri, fără ca eu să fi dorit aşa ceva. Eram încă surprins, dar dintr-o dată sunetul paşilor mei se multiplică, în aşa fel încât începu să se audă cumva în spatele meu. Nu eram decât eu pe strada asta largă, dar am întors totuşi capul înapoi. Mă temeam că aş fi fost urmărit sau nu ştiu ce impresie ciudată mă facea să aud alături de sunetul paşilor mei, un pic mai în urmă, sunetul ca un ecou al altor paşi. Mergeam la fel de leneş, dar în capul meu parcă se învălmăşeau gândurile altuia. Mă vedeam pe toate drumurile străbătute de-o viaţă, cu diverse încălţări, de la tenişii ieftini pe terenul de tenis din adolescenţă, la pantofii mai scumpi pe care îi încălţasem la o nuntă şi care mă strânseseră îngrozitor. La bocancii din armată şi la sandalele uşoare de piele pe vremea când mergeam la ştrand, în verile copilăriei. Pe lângă gândurile mele, paşii din urmă se făceau simţiţi în auzul meu de parcă ar fi fost ale unor picioare străine care purtau acele încălţări. Cisme nu purtasem niciodată, nici pantofi scumpi, după ultima modă. Nu îmi plăcuseră, nu voiam să ies în evidenţă cu vârfurile pantofilor ascuţiţi, pe care mi se părea că se vor aşeza toate privirile. Purtasem însă papuci de toate felurile. Mi se dăruiseră câteva perechi cu mult drag, chiar de către cele care purtau de obicei tocuri înalte, al căror sunet părea că mă urmăreşte acum pe asfalt.

Ajunsesem pe străzi largi şi gândurile şi paşii mei căpătau ceva din lărgimea străzii. Respiraţia mea se rărise de asemenea. Ecouri ciudate şi amintiri parcă ale altuia îmi dădeau târcoale în noaptea care nu mai părea atât de rece. Se luminase şi cerul de nori şi luminiţele stelelor se înteţiseră în lipsa lunii. Mergeam înainte, apoi casele se înălţară mai sus, deveneau tot mai mari şi pe mine începură parcă să mă strângă pantofii, iar în urmă ecourile celorlalţi paşi se auziră mai tare. Mă înfioram şi mă apropiai de zidurile înalte, care parcă se ridicaseră dintr-o dată până la stele. M-am gândit să mă opresc brusc şi apoi să mă întorc înapoi la fel de brusc, să îmi sperii urmăritorii, dar nu îndrăzneam încă. Pantofii aceia se încăpăţânau să mă ducă înainte şi paşii din urmă de asemenea. Mă temeam din ce în ce mai tare, iar în faţa ochilor vedeam acum nălucile unor soldaţi întunecaţi şi purtând bocanci grei şi negri. Îşi purta fiecare arma de metal în mâini şi murmurau în cor un cântec, în ritmul paşilor cadenţaţi. Răpăiau cu tălpile pe caldarâmul străzii, dar între mine şi ei era încă o perdea de noapte, care însă mă înfricoşa. Nu aveam apărare, aşa mă simţeam şi bieţii mei pantofi îşi pierduseră destinaţia în calea acelor soldaţi. Îi simţeam a fi aproape învinşi, dar nu încă.

Atunci mă oprii şi lipsa ritmului paşilor îmi opri parcă şi respiraţiile şi inima. Mă gândeam că în noaptea asta stranie îmi întâlnisem toţi paşii vieţii şi deodată totul se oprise.

Mă oprisem. Muream? Era asta ultima mea noapte, după ce plecasem doar într-o plimbare cu pantofii noi pe ploaie?

Mă odihneam lângă un zid înalt şi pantofii parcă se odihneau şi ei. Un petec de cer se zărea deasupra, mic cât o batistă printre zgârie-norii aceia. Nu mai eram în oraşul meu, simţeam asta, iar oprirea respiraţiei şi a inimii îmi spuneau că nu mai merg, că stau cu adevărat pe loc. Nici

urmă de plutonul de soldați, nici alte urme de pași înapoia mea. Mi-am dat seama că oprirea mea îi alungase acolo de unde veniseră. Am privit în urmă și privirile nu îmi puteau trece ca de un zid de întuneric al nopții, altfel senine. Vreun alt zgârie-nor, mă gândii. Dar privind apoi înainte, la fel nu puteam vedea prin noapte, nici în stânga și nici în dreapta. Se stinseseră toate luminile acelor zgârie-nori? Era o pană generală de curent? Cum naiba, că doar pe aici venisem și felinarele încă mai luminau. Doar batista mică de cer de deasupra capului mă privea senin prin stelele ei. Acolo era singura evadare, iar eu înțelegeam.

Mi-am privit pantofii cei noi și care îmi dovediseră că au cu adevărat puteri miraculoase. Mă duseseră credincioși pe drumul pe care numai eu îl puteam străbate și primiseră în familia lor toate încălțările vieții mele. Mai scumpe sau mai ieftine, mai triste sau mai fericite, cu toate felurile de ființe omenești care le purtaseră și pe care ei, pantofii, mi le dăruiseră acum. Le eram recunoscător, înțelegeam că sunt ultimii mei pantofi, că pașii următori erau ai fraților lor. Și că nu aveam a mă teme de nici unul dintre următori, pentru că eram doar eu singur în apropierea mea și în fiecare, apoi zidurile înalte. Nu eram închis, nici blocat, dimpotrivă, abia acum puteam păși, cu toți frații mei încălțați în apropiere. Doar prin ei mă puteam urca spre petecul de cer dintre zgârie-nori și nu aveam nevoie de aripi pentru asta. Pantofii mei începură să mă ridice încet, vrăjiți, așa cum înțelesesem că poate fi doar viața. De acolo, de sus, din petecul acela de cer meritat, puteam pleca oricând și desculț.

Dimineața, când m-am trezit, cerul era senin și clar, iar octombrie se făcuse deodată aprilie. Mi-am spălat ochii cu

apă rece şi din oglindă îmi răspunse chipul unui bătrân. Avea ochii foarte pătrunzători şi părea că îmi spune ceva despre o pereche de pantofi. Iar când m-am dus aproape de uşă, unde îmi las de obicei pantofii, i-am găsit învechiţi şi scorojiţi de parcă mersesem numai cu ei o viaţă întreagă.

De atunci, bătrânul acela mă priveşte în fiecare dimineaţă. Iar mie îmi e tare drag. Are tabieturile lui, luleaua şi tutunul, cafelele amare şi tari, are reumatisme de care face haz. Citeşte foarte mult şi mă pune să-i aduc mereu alte cărţi. Are încă ochi foarte buni, nu poartă ochelari şi vede tot. Dar e un înţelept cu care mă plimb alături mereu. Poartă aceiaşi pantofi cu mine.

REGELE NOPŢII

(În memoria lui I.B.)

Mă privea, aproape nevăzut. Îi simţeam paşii în liniştea desăvârşită a nopţii. Nu trebuia să am ochii deschişi, îl vedeam şi dincolo de lumina aruncată pe fereastră de lună. Dincolo de pleoape, dincolo de mine însumi poate. Era acolo, viu, în înfăţişarea care putea fi văzută de oameni. Forma lui pe ţesătura albă a perdelei era mai clară ca lumina lunii. În acel miez de noapte îl chemase ceva nedescoperit încă în mine sau era poate doar nevoia lui de a avea un suflet aproape. Era Regele Nopţii. Singur aşa cum nu mai fusese vreodată un rege, fără să mai aibă un singur sfetnic supus sau o suită împrejur. Numai coroana lui aurie, peste părul întunecat şi lung îi arăta măreţia. Îmi părea cunoscut de foarte demult. Nu eram nici înfricoşat, nici mirat. Aveam poate şi eu nevoie de el şi de aceea se ivise în miez de noapte. Aştepta, nemişcat şi tăcut. Ştiam că îmi va

vorbi asemenea unui spectru, unei fantasme şi că numai eu îl puteam asculta cu adevărat.

Nu mai locuiam în castel de câteva secole, uitasem. Îmi mai aminteam uneori doar turnul din care priveam stelele în nopțile senine de august. Din când în când cădea câte una şi eu mă întristam pe atunci. Aveam acum o casă modestă, dar spațioasă, pe care cei care o locuiseră înainte o lăsaseră foarte curată, cu parchetul proaspăt lustruit, tăiat din lemnul pădurilor bătrâne. La fel erau şi grinzile acoperişului, mari şi sigure în stabilitatea lor. Păreau să țină de sute de ani acoperişul înclinat, acoperit cu țiglă argiloasă, arsă în cuptoare medievale şi în soarele altor sute de veri. Copacii bătrâni care înconjurau casa îmi vorbeau în felul lor drag mie atunci când vântul trecea peste coroanele lor bogate în frunze. Mă simțeam foarte acasă acolo. Câteodată, pereții de cărămidă tencuită foarte alb îmi aduceau ecouri ale altor suflete călătoare prin căuşul acelei case. Mi se păreau foarte apropiate, în aşa fel încât silueta maiestuoasă de pe perdeaua albă a acestei nopți nu mă mira de loc.

Încă aşteptam să şoptească un cuvânt, pentru că ştiam că va vorbi. Sub coroana lui de lumină îi puteam vedea ochii mari şi negri ațintiți asupra ființei mele întinse în pat. Stăteam cu mâna stângă sub cap, pe perna mare şi albă şi îmi imaginam ceea ce Regele Nopții vedea acolo. Pe mine, întins ca un cadavru cu o mână sub cap, pe jumătate mort în poziția aceea, adormit în starea de veghe deosebită de aceea din timpul zilei. Atunci lumina clară mă împingea către tot felul de acțiuni zilnice. Acum moleşeala aceea era un fel de oboseală moale şi catifelată, plăcută pesemne întâlnirii cu Regele Nopții.

Pe holul cu grinzi de lemn se auzeau tot felul de sunete şi mi se părea că pe acolo vor veni supuşii Regelui, în

camera mea de liniște. Nu era însă nimeni, aflai asta de pe buzele parcă lipsite de viață ale Regelui.

-Nu vine nimeni, rosti. Nu mai am supuși și sunt singur cum nu a mai fost vreodată un rege. Caut regatul meu de mii de ani, rătăcesc pe perdelele și acoperișurile celor pe care credeam că îi conduc, dar nimeni nu mă recunoaște și nu mă onorează așa cum ar trebui să fie primit și onorat un rege. Mi-au ascuns împărăția, așa cum uneori unui copil îi ascund jucăria pentru a-l face să o caute.

Vorbea șoptit și totuși vorbele lui căpătau ecouri adânci în liniștea nopții albe. Nu mă miram că îmi vorbește mie. Eram singurul lui ascultător și poate singurul lui prieten. Îmi era drag pentru că era atât de singur, cum nu mai fusese vreodată un rege.

-Fii bine venit, Rege al Nopții. Povestește-mi ceva despre tine. Te ascult.

Parcă nici nu deschisesem gura și vorbele mele ajunseseră deja la Rege. Eram poate pe aceeași rază lunară de înțelegere, ca o telepatie pe care știam dintotdeauna că o port în ființa mea. E drept că o folosisem foarte rar, pentru că foarte rar mă întâlneam cu oameni călătorind pe aceeași rază de lună cu mine.

-Sunt bătrân și ostenit, iar coroana asta mă apasă prin netrebuință. Mantia pe care o port mă ascunde lumii, iar cei care mă primesc, la fel cum faci tu, sunt foarte puțini, din ce în ce mai puțini. Cândva, în vremurile regatului meu, Regina mea era frumoasă și strălucitoare alături de mine. Era Regina Zilei. Fiii noștri, prinți ai Nopții și ai Zilei, s-au răspândit de mult prin regate străine și au pierdut moștenirea primită în dar de la noi. S-au făcut oameni obișnuiți, iar câteodată, când își mai aduc aminte de obârșiile lor cerești, sunt cuprinși de revolte neînțelese de cei din jurul lor. Aceștia nu sunt suita lor mândră, nu înțeleg că hainele lor nu mai sunt acum mantiile nobile,

coroana de lumină pe care o poartă nu mai poate fi văzută. De aceea îşi bat joc cu toţii de prinţii mei şi ai Reginei Zilei. Ei, prinţii mei şi ai Reginei, nu pot face altceva decât să îi iubească pe cei batjocoritori. Umblă în zdrenţe, laolaltă cu toţi şi numai fiii noştri ştiu că dragostea le va readuce tuturor celorlalţi amintirile. Luminile strălucitoare şi faima regatului lor uitat. Ecourile muzicii din ceruri le mai răsună încă în auz, dar numai lor. Rătăcind, rătăcind, tânjind neîncetat fără să ştie către ce. Sunt cum nu se poate mai îndurerat, dar nu mai pot face nimic odată ce curtea mea s-a năruit sub rătăciri şi rătăcitori. Regina mea a pierit în ceruri. A rămas din ea doar o floare pe care oamenii o numesc Regina Nopţii, neştiind. Un rege singur nu poate fi decât trist. De aceea, fiind trist, fug toţi de el.

Ascultam şi Regele Nopţii mi se părea foarte uman, deşi lumina nopţii l-ar fi putut face să fie rece ca luna, un strigoi sau o arătare care altora le-ar fi făcut sângele să îngheţe în vine. Înţelegeam durerea lui şi aveam senzaţia că şi el ştia asta. Altfel poate nu mi s-ar fi arătat la fereastra cea mare a camerei mele. Stătea încă drept şi maiestuos, iar aura de lumină din jur îl făcea cu adevărat fermecat, călător îndepărtat şi ajuns acum până la mine.

-Poate că vrei să dormi, îmi spuse, dar tăcerea mea îl lăsa să creadă că se înşeală. Însă nu îl puteam păcăli.

-Nu mă înşel, am ştiut că mă aştepţi de mult, pentru că eşti unul dintre cei care pot înţelege. Eşti şi tu un prinţ rătăcind prin veacuri. Ai amintiri şi mai ales ai acea stare deosebită dintre somn şi veghe care se cheamă harul stăpânirii timpului.

Tăcu din nou.

-În zori am să mă preschimb iar în brumă argintie peste ierburi. Acolo nu mă mai recunoaşte nimeni. Oamenii câmpului mă simt, doar trecător, până soarele se ridică

peste orizont şi mă topeşte în lumina lui. Doar în nopți ca asta, cu lună plină, mă vede câteodată un prinț.

Tăcu şi liniştea deveni clară. Perdeaua se mişca abia simțit şi trupul Regelui Nopții se contopea cu pânza albă în lumina lunii. Eram împreună în afara timpului şi numai cerul pe care îl ştiam a fi întotdeauna acolo îmi dădea dreptate. Nu visam. Dar simțeam cum nu se poate mai limpede că eram o singură ființă cu acest biet rege rătăcitor. Poate călătorisem împreună vreodată şi ne întâlneam acum iar, din amintiri şi vise descoperite aşa cum copilul îşi descoperă cu bucurie jucăria ascunsă. Pierdută şi regăsită asemenea oii rătăcite.

-Mulțumesc, Rege.

Stele se răsfrângeau în lacrima ochiului meu stâng. Mâna aşezată sub cap ar fi vrut să mângâie obrazul palid şi alb al Regelui, dar îmi era amorțită ca de o paralizie nedureroasă.

Ochii adânci ai Regelui scânteiau sub coroană. Întinse mâinile şi îmi cuprinse ființa, mă strânse cu dragoste nepământeană la pieptul lui de lumină şi rosti cu un glas venit din stele:

Primeşte-mă, dar nu le vorbi.

Ei te vor batjocori şi tu îi vei iubi.

Mulțumesc, Prințe…

TREI PAŞI

1. Plecasem la ora aceea apropiată de seară. Nu apusese încă soarele şi căldura se risipea încet. Nu voiam decât să merg, fără a privi înapoi măcar odată, fără a-mi păsa unde mă vor purta picioarele. Mă gândeam că picioarele mele ştiu poate mult mai bine decât mine încotro să se îndrepte, la fel cum o parte a unui întreg ştie tot ceea ce are întregul în el. Cu gândul ăsta în minte, am mers destul timp privind clădirile înalte de pe străzi. Nu erau mulţi trecători, seara aceea îi adunase pe locuitorii oraşului pe lângă familie, acasă. Mergând înainte, văzui cum clădirile se răresc, cum devin mai potrivite cu ideea mea de locuinţă. Aveau curţi mari şi copacii erau mai înalţi doar cu puţin decât casele, care păreau că dorm în liniştea copacilor netulburaţi de nici o adiere de vânt. Era foarte linişte, cerul începuse a se colora spre apus şi lumina devenea blândă şi egală. Vuietul oraşului se îndepărtase. În grădini se auzea rar câte un greier.

Mă văzui deodată în clopotniţa de la intrarea într-un cimitir. De-o parte şi de alta intrării boltite doi plopi îşi lăsaseră frunzele pe alee, amintind deja toamna. Cuminţi ca doi paznici, căldura le rărise frunzişul şi păreau mai bătrâni. Am păşit prin poarta deschisă larg şi aleea lungă şi dreaptă mă primi înăuntru. Dar nu voiam să merg înainte, presimţeam la capătul aleii o capelă şi gândul unui mort

stând acolo şi aşteptându-şi înmormântarea mă cam înfiora. Am cotit la stânga, pe lângă gardurile locurilor de veci. O potecă îngustă se pierdu mai departe în iarba crescută în voie. Deasupra mea se roteau păsări mari, cu cozi lungi. Scoteau strigăte rare şi ascuțite, iar eu mergeam înainte, fără a şti precis încotro. Picioarele mă duceau credincioase şi eu mă lăsam dus prin parfumul de flori ofilite şi sălbatice. Ziduri joase de ciment sau marmură, garduri de fier şi statui împodobind crucile răposaților. Priveam criptele de marmură albă sau doar din beton. Nu eram de loc trist, nici nu înțelegeam de fapt ce mă adusese acolo. Crucile purtând numele unor ființe stinse, cu cifrele datelor de naştere şi deces, toată arta împodobind acele morminte cu statui mă făcu să mă gândesc la locul lor într-un muzeu. Era orgoliul ființelor rămase în viață sau credința că sufletele răposaților mai pot rămâne prizoniere ale acelor pietre? Nu ştiam.

Poteca se lărgi deodată şi aveam în cale o răscruce cu o mică fântână. M-am oprit şi am băut din cana de metal apa acelei fântâni. Era foarte rece şi mirosea a flori sălbatice, dar îmi potoli setea cum nu m-aş fi aşteptat. Cana din metal smălțuit era legată cu un lanț de zidul rotund al fântânii înguste, de parcă s-ar fi putut gândi cineva să o fure. Apa rămasă în cană îmi arăta cerul colorat în rozul apusului. Părea ceva de dincolo de lume şi apucai cana să pot privi mai bine. Lumina apei era asemnea unei oglinzi şi tremurul uşor al mâinii mele, sau poate chiar răsuflarea mea, o făceau să capete mici valuri. Pe suprafața ei rotundă şi mică privii un mormânt cu două cripte alipite, cu gard cu stâlpi mici şi groşi din marmură uniți cu lanțuri groase din fier. Porțile alăturate ale criptei păreau că mă aşteaptă. Una din ele, cea din stânga, era uşor deschisă şi sprijinită cu o bucată mică de lemn. Imaginea tremură puțin mai tare. Eram înfiorat fără să ştiu de ce, iar încrederea în picioarele mele, care mă aduseseră până în locul unde mă aşezasem, se

clătina. Păsările se roteau în cercuri mari pe deasupra cimitirului, păreau mai aproape de pământ acum şi când am privit iar apa din cană totul dispăruse. Puteam vedea imaginea cerului şi păsările de deasupra ca mici puncte vii.

Am plecat mai departe nedumerit şi înfiorat. Apa din cană îmi lăsase un gust necunoscut în gură. Pe copacii din jur se făcea simţit vântul uşor al serii ce avea să coboare. De undeva, din oraş, vântul aducea frânturi de melodie cântată la acordeon. Acolo oamenii cântau. Păşeam încet şi îngândurat. Deodată, apăru în faţa mea cripta pe care o zărisem în apa din cană. Părea foarte mare, dar de fapt locul avea aceleaşi dimensiuni, altfel ar fi stricat simetria mormintelor pe alee. Stâlpii masivi, dar scunzi, lanţul gros de fier şi care atârna în greutatea lui mă făcură să privesc mai atent totul. Ceva tainic mă atrăsese acolo. Cele două uşi care coborau în adâncul criptei erau din fier, acoperite cu rugină roşiatică. Se vedeau pe ele urmele unui blazon, vedeam un vârf de sabie, o cunună de flori, o carte cu coperţile deschise. Rugina se scursese în apele ploilor care spălaseră cele două porţi. O carte de fier, mă gândeam, atras de locul acela. O carte de fier ducând până în adâncul pământului. Deschisă, mă aştepta. Ridicând privirea către crucea albă de marmură, puţin înclinată de timp pe partea stângă, am rămas nemişcat şi inima mea s-a oprit câteva clipe. Pe crucea aceea, cu litere clare şi îngălbenite de ploi, se afla scris numele meu, data de naştere şi data morţii mele. Era data acelei zile.

Am citit încă o dată. Nu mă înşelam, eram eu cel înmormântat acolo. Coincidenţele datelor şi numelor trebuiau excluse, ar fi fost aproape imposibile.

Aşadar, aici murisem acum. Am mai privit încă odată locul acela. Pe pământul uscat din colţul gardului era aşezat un trandafir ofilit. Cine îl va fi pus acolo, în memoria mortului, adică a mea?

Îmi venea să mă pipăi, dar mi se păru caraghios. Nu mă aduseseră până aici picioarele mele care erau cum nu se poate mai vii? Am tras adânc în piept aerul curat. Deci, respiram, sufletul meu încă mai era cu mine.

Nu eram trist. Plecai de acolo, încrezător că voi desluşi povestea asta, aşa cum avusesem încredere în picioarele mele care mă aduseseră până acum şi aici. La locul ultimei mele morţi. Şi chiar dacă va trebui să caut răspunsul în apa acelei fântâni din răscruce, îl voi găsi. Voi locui poate acolo, în cartea aceea de fier, cu coperta din stânga deja deschisă, aşa cum un trecător pe o stradă pustie se adăposteşte de ploaie sub o streaşină.

Mă întorsesem la fântâna de mai devreme. Am luat apă în cana de metal smălţuit şi am privit iar. Dar se întunecase şi nu am zărit decât păsările de deasupra cimitirului şi în urechi am auzit iar ţipătul lor ascuţit.

2. Locuiam în hotelul acelui oraş de aproape trei luni. Mă aşezasem acolo pentru a-mi scrie următoarea carte. Eram lăsat în pace şi dusesem povestea mea înainte cu spor. Locul acela era prielnic pentru gânduri. Nu e nimic mai potrivit pentru scufundarea în adâncul cărţilor.

Hotelul nu avea mai nimic deosebit. Aceleaşi servicii şi camere obişnuite, aceleaşi ferestre un pic ceţoase. Doar lumina dimineţilor era foarte clară. Acolo, lângă fereastra de la etajul al treilea, îmi sorbeam cafeaua şi mă încărcam cu lumina care îmi aducea pesemne spor la scris. Priveam îndelung acoperişurile din ţiglă roşiatică şi apoi dealurile înverzite din depărtare. Trăiau oameni acolo, asemenea nouă, tuturor, cu poveştile şi destinele lor. Despre ei, oamenii, scriam în cartea mea.

Camera mea avea tot ceea ce trebuie unui călător pe timpul şederii lui mai scurte sau mai îndelungate acolo. O

masă, aceea la care scriam şi pe care o mutasem un pic mai aproape de fereastră, un pat larg, perdele groase din catifea maronie. Noaptea, când perdelele erau complet trase, întunericul era desăvârşit şi liniştea de asemenea. Visam mult în camera aceea şi somnul îmi era odihnitor. Mai era acolo un dulap mare cu trei uşi, cea din mijloc având o oglindă care îmi permitea să mă văd pe de-a-ntregul, din cap până-n picioare, atunci când ieşeam prin oraş şi îmi aranjam ținuta. Eram foarte grijuliu, nu voiam să arăt celorlalți ceva nelalocul său.

Oraşul îşi avea viața lui. Oamenii, care se duceau fiecare la treaba lor, apoi se întorceau. Cafenelele şi birourile băncilor şi ale oficialităților şi administrației. Locuințe frumoase, unele mai mari, altele mai mici, cu multe flori. Grija mea pentru aspectul meu se datora observației că oamenii de acolo erau îngrijiți, nu erau murdari, străzile lor erau curate şi măturate în fiecare zi. Oraşul avea fântâni luminate seara şi care împrospătau aerul, avea teatre şi cazinouri. Poate că erau şi cartiere mai sărace, dar nu ajunsesem încă pe acolo. Eram în oraşul acela doar pentru a scrie.

Stăteam întins pe pat în seara aceea. Încă îmi mai aminteam întâmplarea recentă când tocmai aflasem că am murit. Păstram o nedumerire despre care simțeam că îmi va fi desluşită. Aşa era firesc, altfel nu aş fi trăit întâmplarea aceea. Îmi era puțin somn în apusul care se apropia.

Fereastra era deschisă şi auzeam zgomotele vieții din jurul hotelului. Nu era gălăgie, ci doar glasuri îndepărtate de oameni. Priveam oglinda mare de pe uşa dulapului, dar nu vedeam decât imaginea noptierei de lângă pat. O rază de soare strălucea pe colțul lemnului şi oglinda mi-o dăruia plină de culorile curcubeului. Mi se păru straniu locul acela

strălucitor. Noptiera era una obişnuită, din lemn, lustruită de cei care dormiseră alături de ea în patul acela. Avea o uşă mică şi un sertar la fel. Am deschis sertarul, înăuntru era un plic vechi. O scrisoare nedeschisă. Pe una din feţele plicului era imprimat un nume şi o adresă: *Athalia – Clarvăzătoare, Str. Viitorului, nr. 90.* Părea un lucru ciudat, dar altă adresă nu mai era pe acel plic. Ca şi cum destinatarul n-ar fi existat. Era lipită bine scrisoarea şi nu am dorit s-o deschid. Dar ceva mă neliniştea. Am pus-o la loc în noptieră.

Mi-am continuat lucrul la carte până noaptea târziu. Apoi, cuprins de febra unei insomnii, am ieşit în oraş. Străzile acelei nopţi, contrar obişnuinţei, erau foarte pline de lume. Era un festival sau o sărbătoare, oamenii purtau măşti, muzica se auzea de peste tot. Perechi de bărbaţi şi femei dansau în luminile strălucitoare. Păşeam printre ei, mă prindeau de braţ, mă trageau după ei în dansul lor. Eu fugeam. Nu voiam să le fiu alături, ei simţeau, râdeau de mine, deşi eram la fel de îngrijit îmbrăcat. Poate pentru că nu aveam o mască se purtau aşa. Tot felul de animale şi personaje ciudate mă înconjuraseră, lei, cămile, iepuri, soldaţi romani în armuri şi agitând săbii scurte, cavaleri în haine medievale şi călugări cu glugile negre. Vrăjitoare, vampiri, câte un schelet alb, dând din mâinile lui de oase din pânză. Mă ameţise tot acest iureş gălăgios şi simţeam că trebuie să plec de acolo. Am început să întreb pe cei care mă prindeau să dansez cu ei de adresa de pe plic, singura pe care mi-o aminteam. Strada Viitorului, întrebam, dar ei râdeau în hohote şi apoi mă lăsau. Pentru o clipă, m-am văzut oglindit în armura lustruită a unui soldat roman şi am înţeles că figura îmi era deformată de metalul curbat. Omul avea sabia ridicată ameninţător, desigur, în joacă, dar mi se făcu frică. Nu eram eu acela, sau nu aveam acea mască. Mi-ar fi prins bine una, măcar să îmi acopere ochii.

Ca şi cum cineva mi-ar fi ghicit gândul, două mâini dibace îmi puseră pe faţă acei ochelari din catifea neagră. Până să ajung să mă dezmeticesc, personajul îndemânatec dispăruse. Mă lăsai atunci dus de valul acela de oameni cântând, prins de mâinile lor, simţind vibraţiile vocilor şi ale întregului carnaval de măşti. Deodată, mă simţeam una cu ei, le aparţineam, prins mână în mână cu ei. Dansam alergând în pasul lor, ba mai şi cântam, asta se datora cu siguranţă măştii de pe ochii mei. Nu îmi mai era de loc teamă, l-am zărit iar pe soldatul roman cu armura lucitoare, dar chipul meu avea acum pe ochi o bandă neagră. Ca în fotografiile din ziare când se doreşte a se păstra anonimatul celui din imagine. Asta mă irită, nu eram eu cel din imagine, dar mergeam prins în şuvoiul de oameni veseli şi cântam alături de ei. Cam aşa e viaţa, mă gândeam atunci, te duce unde trebuie să ajungi. Strada Viitorului, mă mai auzeam rostind din când în când spre cei din jurul meu.

- La numărul 90, nu-i aşa?, îmi răspunse o mască.

- Da, acolo, răspunsei.

- De la fântână o iei la stânga, mergi mult, mult, drept înainte, apoi, la capătul străzii, pe dreapta, o găseşti pe Athalia, ghicitoarea.

Vocea măştii striga din cauza gălăgiei. Era o mască binevoitoare, singura care îmi răspunsese. Athalia aceasta părea foarte cunoscută acolo. M-am desprins din şirul de oameni şi i-am mulţumit fluturând mâna. Respiram mai liniştit şi în faţa mea era piaţa cu fântână. Am mers cu curaj înainte. Marele jet de apă, luminat feeric, avea puteri sporite în noaptea aceea de carnaval. Îmi arăta toată strada Viitorului, lungă şi dreaptă, unde, la capăt, pe dreapta, am descoperit uşa pe care scria simplu: *Athalia, clarvăzătoare*. Cu vopsea roşie, pulsând în luminile fântânii celei mari.

Respiram agitat, dar trebui să mă liniştesc. Urma să intru şi am deschis uşa fără măcar să bat. O încăpere mică şi slab luminată mi se dezvălui, dar o uşă înaltă, singura, mă duse mai departe. Mă simțeam într-un chip ciudat aşteptat acolo.

- Intră, hai, astă seară prezic viitorul pe gratis. E sărbătoare.

Vocea era groasă şi în cameră era foarte mult fum de ţigară. Femeia care vorbise părea bătrână. Stătea la o masă şi avea în spatele ei o lampă puternică. Nu-i puteam vedea faţa, ochii îmi erau orbiți de lumina lămpii şi mă simțeam privit total de ochii femeii. Clarvăzătoarea asta are nevoie de lumină multă, m-am gândit, dar îmi oprii surâsul. În lumina aceea stăteam numai eu.

- Ai venit cu masca ta, spuse Athalia. Acum poți s-o scoți. Mâna ei bătrână ținea o ţigară fumegând.

Mi-am dat jos masca şi mi-am simțit părul ciufulit.

- Ce te aduce la mine, în noaptea asta de carnaval?

- Nu ştiu, mă auzii spunând. Simțeam privirea femeii fără a-i vedea ochii şi asta mă stânjenea. Aşa clar-vede ea, mă gândii, dar eram prea descoperit.

- Ai ceva pe suflet?, întrebă Athalia, iar eu simții o emoție puternică. Avea forță femeia asta.

- Spune-mi doar ceea ce vezi, ce clar-vezi, am spus şi imediat am tăcut. Făcusem o gafă.

- Văd că tu trebuie să îți cunoşti toate morțile. Atât. Asta clar-văd. Simțeam ironia, dar era părintească.

- Eşti un muritor din cei mai rari. Ce scrii acum?

Emoția mi se accentuă. Deci, clar-vedea cu adevărat şi o clipă m-am temut de femeia aceasta. Nu aveam însă nici un motiv.

- Un roman. Altul, după cel trecut... Cum adică să-mi cunosc morțile? Nu înțeleg, am îndrăznit să întreb.

- Vei înțelege, dar pentru asta trebuie să ştii că ai primit darul de a nu te mai teme de moarte. Ăsta e un lucru rar,

vine din faptele vieților tale trecute. E forma cea mai înaltă de curățire şi de iertare. Cu harul ăsta poți înfrânge durerile pe care le-ai suferit şi dacă ai ajuns până acolo, nu te vor mai durea niciodată. Abia acum poți să scrii. Abia acum, fără frica de moarte, poți iubi. Fără frică. Nu ca ei, cei care îşi poartă neîncetat măştile, pe stradă, peste tot, acolo...

Îmi trecu prin cap în clipa aceea că propriul meu chip ar fi putut fi o mască, dar ştiam că nu era aşa. Ştiam acum că îmi făurisem singur acest chip şi nu îl ascunsesem după o mască niciodată, până în seara aceasta stranie. Începeam să înțeleg. Mâinile îmi frământau masca primită pe stradă, dar era un obiect străin şi cu totul nefolositor. Poate că ajunsesem deja la capătul drumului. Sau foarte aproape, pe strada Viitorului.

Îmi era încă greu să înțeleg, dar simțeam foarte adânc în mine cum clarvederea acestei femei se adeverea. Era ciudat, dar cu adevărat nu mă mai temeam de moarte. Atunci mi-am amintit de cimitir, de locul morții mele în acel oraş. I-am spus povestea şi Athalia păru că ştia tot ce se petrecuse. Dar tot nu voi şti cine a lăsat acolo un trandafir.

- O putea face numai cineva care te-a iubit, spuse Athalia, parcă citindu-mi gândul.

Am tăcut amândoi. Athalia se ridică şi stinse lumina lămpii. Aprinse o lumânare groasă şi i-am văzut pentru prima dată ochii. Aveau ceva magic, erau verzi întunecat şi mă priveau cu adevărat ca pe o ființă umană rară.

- Eşti un caz deosebit, spuse cu un ton grav şi blând. Nu a mai venit de mult cineva ca tine. Celor ca voi eu nu pot să vă prezic nimic. Suntem la fel, tu şi eu. Amândoi ştim. Carnavalul de acolo e doar un bun prilej pentru tine. Erai singurul fără mască, nu-i aşa? Doar ei, toți cei de acolo, încă le mai poartă... Fug în felul acesta de ceea ce tu ai primit în dar. Mult curaj ai avut să faci toate acestea.

- Ce am făcut?, întrebai nedumerit.

- Ai trăit altfel pe drumul nesfârşit al vieţii prin ceruri. Ai ales asta şi văd în adâncul sufletului tău că nu ai uitat totul. Locul de unde vii... Acasă. De acolo vin şi eu, de aceea ştim. De aceea scrii. Ajută-i pe ei, pe cei care încă mai vor să poarte măşti... Spune-le tot ce ştii. Arată-le că moartea nu există. Spune-le, în romanele tale. Frica, asta îi doare cel mai mult. De asta nu pot iubi cum ar putea cu adevărat. Dincolo de viaţă şi dincolo de moarte. Inimile lor sunt strânse de chingile măştilor lor. Şi sigilate cu frică.

Athalia tăcu şi am simţit-o a-mi fi foarte aproape, ca o soră. Îmi simţeam fiinţa mult mai plină acum, după cele câteva cuvinte ale ei. Înţelegea, clar-vedea. Totul pe gratis, pentru că era sărbătoare. Începea şi pentru mine a fi sărbătoare. Îmi apăru în minte fântâna mare din piaţa oraşului. Şi lumina răsfrântă de stropii ei în aer.

Pe masa Athaliei se afla un bol din porţelan alb. Turnă puţină apă în el dintr-o sticlă aurie şi înaltă. Lumina lumânării strălucea magic în oglinda apei.

- Vino, priveşte.

M-am apropiat şi atunci inima îmi tresării ca în apropierea morţii. Dar deja ştiam. Trăisem totul de multe ori până în clipa aceasta a amintirii. Puteam abia acum, aşa cum putea şi Athalia, să îmi ţin în mâini propriile morţi, ca şi propriile vieţi. Semnele pe care le primisem în acest oraş erau capătul drumului. Strada Viitorului, la capăt. Am înţeles că apa din care băusem în cimitir era aceeaşi apă de aici, aceea a Vieţii şi a Morţii.

- Poţi să pleci acum. Mi-a făcut bine venirea ta. Sărbătoarea mea se cam apropie de sfârşit şi mă bucur că ai venit. Fii clar-văzător şi tu, spuse Athalia şi în ochi avea lacrimi. Aprinse o ţigară lungă şi subţire de la flacăra lumânării. Mâna îi tremura şi fumul se ridică şerpuitor, urmărindu-i mâna. Cu bine. Acum fii om.

- Cu bine, Athalia.

Scrisoarea de la hotel, carnavalul, măştile şi fântâna îmi trecură o clipă prin faţa ochilor. Apoi restul, cele uitate, morţile şi vieţile. Doar o clipă. Era tot ceea ce îmi putea dărui Athalia acum, numai mie.

Turnă din sticla aurie şi înaltă apa aceea în două pahare de cristal. Am băut împreună.

- Pentru oameni, spuse Athalia.

- Pentru oameni, am răspuns. Apoi am plecat. Întors către uşa înaltă, mi-am văzut umbra tremurând în lumina lumânării de pe masă. Ieşi odată cu mine şi se scufundă în stradă.

Afară, cerul se lumina de ziuă. Muzica se auzea încă, foarte departe, în oraş. Înaintea mea, strada Viitorului se întindea, dreaptă.

Pentru oameni, mi se părea că aud încă glasul Athaliei.

3. Următoarea mea carte s-ar putea numi *Încrucişări*. Sau, mai bine, *Cartea de Fier*.

Acesta este al treilea pas.

ÎNTÂLNIREA

Eu am timp să aştept, tu, nu.
Grăbeşte-te atunci, te du.

Pe foaia de hârtie de pe birou se aşternuseră semne care mai de care mai ciudate. Inginerul se străduia să explice rezolvarea matematică a problemei şi se folosea pentru asta de creionul lung şi galben, cu un vârf foarte ascuţit. Mâna lui, cu degete lungi, aproape de aceeaşi culoare cu creionul, părea să primească un deget în plus şi în felul acesta şi puteri deosebite. Mişcarea creionului pe coala albă mă fascina, ca şi cum inginerul ar fi săvârşit un ritual. Aproape hipnotizat, vedeam lanţul de semne şi de litere greceşti vechi, matematica le dăduse o semnificaţie care mie îmi scăpa. Grafice care de care mai curbate în sistemul lor precis de axe. Puncte de încrucişare cu importanţa lor nemăsurată. Formule asemenea unor flori rare, cu o caligrafie fascinantă. O limbă cu semne tăcute şi simboluri încifrate. Un univers ale căror uşi se deschideau numai celor pregătiţi cu multă grijă. Mi se împăienjeneau privirile, ca şi cum sita aceea desenată din linii mai apăsate sau mai subţiri ar fi fost o adevărată plasă în care eram prins pe neaşteptate. Nu mă gândeam la problema inginerului, o uitasem de mult, dar simţeam că voi fi captat în universul desenat de matematica lui pe coala care nu mai era albă. Vorbea cu un glas domol, aşa ca şi cum şi-ar fi demonstrat lui însuşi ceea ce era de demonstrat. Dar eu îmi simţeam gândurile atrase de ţesătura de linii şi mi-am amintit atunci, deodată, pe nepătrunse căi, de fricile mele. Privirile îmi

pătrunseseră în necunoscutul alcătuit lângă mine de omul ciudat care era inginer. Colegul şi prietenul meu. Părea un adevărat vrăjitor în momentele acelea.

Am cerut permisiunea să ies să fumez o ţigară. Inginerul mă privi din alte lumi, apoi îmi încuviinţă ieşirea cu mâna care păstra creionul. Rămase pe gânduri în faţa coalei lui şi prins în mrejele ţesăturii de simboluri. Am ieşit şi mai aveam încă în faţa ochilor plasa aceea de linii. Trebuia să îmi revin, inima îmi dădea semnele ei de panică. Fumul aromat al ţigării îmi dărui o transpiraţie rece a palmelor. Le priveam, palmele mele păreau că duc pe piele liniile celelalte, ale matematicii mele personale. Nu mă simţeam bine de loc şi urmarea discuţiei cu inginerul, deşi participam doar din politeţe, ascultându-l neatent la problema lui tehnică, mă înfricoşa. Ce descuiase în mine însumi mâna subţire cu creionul ascuţit nu ştiam, dar teama era primul obstacol de trecut şi prima alarmă.

Seara, în faţa ferestrei deschise, încă vedeam în faţa ochilor foaia cu semne şi simboluri. Mi se părea că o pot roti, iar din aşezarea ei în alte poziţii, semnele şi liniile căpătau alte reguli, îndepărtându-se de matematica inginerului. Aveam de gând să urmăresc de exemplu curba fină de la graficul etapei a doua a demonstraţiei, dar aşezată culcat. Părea o suprafaţă vag conturată a unei ape. O apă lină şi cu valuri nesfârşite, curgând, tinzând poate către foaia albă. Aşezat acolo, seara, umbrele apusului colorau apele în albastru pe oceanul acela răsturnat din matematicile omeneşti. Soarele cobora încă în apele oceanului, iar eu mă scufundam în culoare ca într-o atmosferă nouă. Căutam, poate, rezolvarea acestei răsturnări al cărei autor deveneam. Poate mă găseam în faţa

propriei mele enigme, a propriei matematici scrisă în liniile palmelor. Încă îmi simțeam bătăile de clopot ale inimii.

Din stânga mea se auzi şoapta unui peşte:

-Te aşteptam, omule cu inima clopot, spuse.

-Nu, nu îl crede, spuse celălalt peşte din dreapta mea.

Eram prins între cei doi peşti, la fel de mari şi argintii. Unul, cel din stânga, era îndreptat în aceeaşi direcție cu mine, părând a mă însoți pe linia graficului din apa aceea albastră. Celălalt, din dreapta, mergea înapoi, în aşa fel încât trebuia să se îndoaie atunci când îmi vorbea. Eu îi priveam pe rând şi ei mă mângâiau cu aripile lor înotătoare. Doar cel din dreapta mă cam zgâria, asemenea unui mic fulger, pe când cel din stânga mă alina apoi.

-Ai mult curaj, spuse cel stâng, dacă ai ajuns până aici.

-Ba te temi încă foarte tare, ha-ha, râse cel drept.

-Nu-l asculta, minte, ca întotdeauna, spuse stângul meu însoțitor. Aşa e el lăsat pe lume, să contrazică şi să strice, să înspăimânte şi să se îndoiască. Tu alege-mă pe mine, aşa cum ai făcut deja, urmând linia aceea de acolo. Îmi arătă cu aripioara lui liniile graficului de pe coala inginerului.

-N-ai să poți scăpa de mine, nu-nu, dădu din cap dreptul, privind cumva peste umăr.

Înota alături, dar cu spatele înainte. Şi mă fulgera cu câte o săgeată ascuțită în coastă, dar liniştită imediat de peştele stâng. Mă gândeam că suntem doi la unul în direcția acelui grafic. Mai mulți.

-Doar ți se pare, spuse dreptul de parcă mi-ar fi citit gândul.

Simțeam că plutirea agale în apa aceea mă ducea în adâncurile unde nu mai fusesem niciodată. Că va trebui să ajung acolo, asta îmi spunea clopotul inimii.

-Fratele meu are dreptate, mai spuse dreptul. Acolo, în fundul grotelor fricii ai ales să ajungi. Ce vei mai suferi, nici

nu vreau să mă gândesc, adăugă, clătinându-şi corpul înotând invers.

Clopotul inimii mele bătu atât de puternic încât valurile se schimbară în furtună. Dar acolo, în adânc, furtuna lăsa doar curenți puternici care mă purtară departe de cei doi peşti. Se întunecase apa şi noaptea ei mă cuprindea cu totul.

Inginerul îşi rostea la fel de calm demonstrația lui. Eu mă simțeam doar un ascultător necesar.

-Nemărginirea, da, asta este, zise deodată. N-o putem nici măcar imagina dincolo de frică. La fel ca dragostea, nu-i aşa?

Părea că se trezeşte şi mă vede dintr-o altă perspectivă decât a matematicii lui. Problema tehnică de la început se pierduse în rețeaua deasă de linii şi litere greceşti. Câte un punct îngroşat cu vârful creionului marca încrucişările curbelor şi axelor. Ochii inginerului, de un albastru deschis, îmi aminteau apele peştelui meu stâng.

-Miros urât țigările dumitale, de ce nu le laşi?

Eram ruşinat că respiram alături de privirile senine ale omului de lângă mine.

-De frică. De slăbiciune. De… Dependență, am răspuns. Priveam coala aceea cu semnele ei încă fascinante. Nu îmi mai auzeam însă inima.

-Lasă, nu-i nimic, răspunse vocea inginerului. Hai acasă, e târziu.

În noaptea aceea am avut un coşmar. Numai crâmpeie de dureri şi senzații mai puteam păstra la trezire. Întunecări şi frig înfiorător, pustiu şi urlete de fiare sălbatice, valuri de sânge şi ceață cenuşie, flăcări şi gheare, vijelii de războaie şi gloanțe sfâşiind carne de om. Mă lăsam golit de toate

fulgerele astea ale memoriei coşmarului, simţeam că îmi e necesar, altfel inima mi-ar fi cedat. Nu aveam pe nimeni alături. Strângeam pleoapele şi imaginile ţâşneau ca săgeţi de fier înroşit împotriva ochilor mei. Trebuia, trebuia cu preţul dinţilor încleştaţi până la a plesni, să îndur, să suport, era trecerea cea mai grea. Vedeam în culorile sumbre şi lipsite de lumină frânturi din linia aceea a inginerului. Nu o puteam urma şi întreruperile erau cumplit de dureroase. Dar o regăseam mereu, se întregea în urma mea după fiecare pulsaţie dureroasă. Acolo, în adâncul meu cel mai ascuns ştiam cu o siguranţă de care nu mă credeam în stare că totul se va încheia. Că voi spăla cu clipa aceasta toate cele lăsate în adâncul oceanului, ale cărui porţi le deschisese inginerul cu semnele lui magice de pe coala care fusese odată albă. Mă simţeam ca un altfel de Prometeu, muşcat de colţii fricilor mele, ţintuit de creasta singurului munte zidit în abisul oceanelor de frică. Trebuia să mă smulg din lanţurile acelea, legate în adâncul cel mai îndepărtat. Aveam această putere, acum, ajutat de peştii pe care îi căutasem şi de vocea blândă a inginerului.

Totul nu a ţinut decât o fracţiune de timp. Când am putut deschide iar ochii, în stânga şi în dreapta mea pluteau cei doi peşti. Apa oceanului era blândă şi cel din dreapta înota acum cu capul înainte. Părea supărat.

-Nu sunt supărat, dar pe mine m-au făcut să merg invers şi voi doi aţi reuşit şi acum să mă întoarceţi. Nu vezi ce greu înot? Dar mă bucur că ai ajuns cu bine şi fratele meu nu va mai trebui să te vegheze. Acum ai putere asupra a toate, a reuşit tot el şi de data asta, mai spuse peştele drept, îmbufnat.

-Simte-te om, spuse cel stâng. Acum ştii cât timp şi câte vieţi ai ascuns în oceanul de aici toate cele trăite numai de tine. Numai omul acela ales, cu liniile lui, cu semnele lui,

inginerul, ne-a fost alături. Ştia foarte bine ce face, înţelegi acum?

Simţeam că înţeleg. Liniile foii cândva albe şi acelea din palma mea. Apa întunecată, călătoria, coşmarul învins al uitării. Spaima de a fi fost mai singur decât primul om de pe lume, ştiind că nu e cu putinţă aşa ceva. Desprinderea de frică şi dobândirea puterilor lor, ale peştilor şi nu numai ale lor. Ci şi zborul păsării şi bătaia cristalină de clopot a inimii. Puteam abia acum să îmi descopăr veşnicia, fără a mai fi înfricoşat. Abia acum trăiam eliberarea din plasa liniilor palmei, nesfârşirea. Eliberarea şi adevărata dragoste. La fel ca nemărginirea, care îmi şoptise odată, de mult, la ureche, pe vremea când eram doar un copil:

"Eu am timp să aştept, tu, nu.
Grăbeşte-te atunci, te du."

Devenisem om.

(Unchiului meu, Ovidiu Popescu)

VIOARA

În căutarea timpului trăit

...Ce să fac cu toate cele pe care le-am adunat în mine, ca un hoț? Să le dau înapoi oamenilor mi se pare că nu pot. Au intrat odată cu mine în încăperile sufletului meu. Din ruina veche şi plină de mucegai şi păienjeni, am clădit împreună cu ei, pentru ei, un castel, un muzeu de frumuseți adevărate, care acum se prăbuşeşte. Ei au plecat. Sunt, am fost şi n-am să mai fiu singurul locuitor, păzitor, îngrijitor, administrator al castelului. Poate singurul hoț, singurul tâlhar de frumusețe. Din zidirile lui, din luminile candelabrelor, din glasurile răsunând în ecouri adânci pe mozaicul sălilor lui, din miile de paşi de dans şi din bazinele cu statui, lacrimi şi petale roşii de flori, din turnurile cu flamuri colorate şi din tainicele lui camere cu draperii înalte ca nişte cortine, va rămâne doar o pulbere fină şi strălucitoare pe cer. Va călători, împrăştiată mereu de vânturile înalte peste nisipurile acoperite cu lună ale deşerturilor. Resturile acestea, dobânda aceasta, vor pluti veşnic. Voi da înapoi astfel toate cele furate de la toți. Un hoț care se pocăieşte. Voi trăi peste vânt, dăruind altora totul.

Nu le-am jinduit, le-am descoperit.

Nu le-am furat, le-am cules.

Apoi va fi primăvară. Petalele albe de cireş, privite cu ochi curați de copil, vor purta țesute în ele cristalele mici, pulberi înmugurind în lumina soarelui. Cireşele toate vor fi mult mai gustoase, sucul lor va fi ca lacrima, iar eu voi şti atunci că trăiesc din nou.

...

Poate că ecourile versurilor vor amuți.

Poate că viorile vor tăcea. Nu vor tăcea însă şi brazii.

Primisem în dar o vioară mică, dar nu mi se dăruise şi cântul. Mă născusem în lumea aceea, aşa cum se naşte omul pe sine, căutându-mi timpul trăit înaintea viorii. Numai o amintire era vioara. Cântul lipsea, iar eu încă îl căutam, ca un orb uitând. Absent din lumea de acolo era maestrul viorilor.

Ca un joc, ale cărui reguli le scrisese cineva nevăzut şi răutăcios. Simțeam toată ființa lui rânjind asupra mea şi apăsarea era de neîndurat. Cântul viorii nu îmi era îngăduit. Mi-l ascunsese bine de tot şi căutarea lui era jocul la care fusesem forțat să iau parte. Priveam vioara şi ea tăcea tristă, atât de tristă încât lacrimile mele o spălară cu totul de urmele anilor vieților ei. Lacrimile acelea îmi dezvăluiră încet-încet vederea. Arcuşul ei îl simțeam în foşnetul frunzelor în vântul serii. Ştiam că va trebui să născocesc alt cânt şi revolta aceasta îmi alina pentru scurt timp tristețea grea de a nu putea dărui viorii cântul către care tânjea. Crud era creatorul acestor reguli, dar putea fi înfrânt. Puteam să evadez în alt joc. Să-mi născocesc un joc numai al meu şi să fac în aşa fel încât jocul meu să nu se mai supună regulilor lui. Jocul vieții mele începuse şi nu aveam altă cale decât de a mă naşte pe mine (ca omul pe sine) din reguli mult mai cosmice şi mai cuprinzătoare. Ştia şi el, de bună seamă. Era doar un mic dumnezeu local şi puterile lui erau mult mai puține decât ale mele, acum, cu vederea spălată de lacrimile ce se strânseseră în struna tăcută a viorii mele. Îmi aducea cu ciudă în apropiere adevărați cântăreți, adevărați dirijori de orchestre mari, pe care tot el, nevăzutul meu profesor pe care îl credeam a fi rău, îi dirija. Bieții de ei, îmi erau foarte dragi, nici măcar nu ştiau, dar izbuteau, încă supunându-se lui, să înfrumusețeze lumea cu cântul lor. Mă întrebam însă cum

ar fi cântat eliberaţi de sub îngusta lui domnie locală. Asta ştiam că o pot face şi eu, că numai aşa puteam să trec mai departe, dincolo de regulile jocului vieţii mele, scrise de acel alt dumnezeu. Singura strună care îmi putea cânta sub degete, cuvântul, trebuia să-mi fie frânghia pe care să cobor din turnul în care fusesem închis de jocul altcuiva, străin şi provizoriu şi el, fără însă a şti acest adevăr. Poate mă ascunsesem chiar eu acolo, ca între crengile unui cireş, plângând cu petale albe.

Îmi era tare dragă vioara, dar acel diriguitor de reguli îmi luase harul de a dărui viaţă arcuşului şi strunelor ei. Trebuia să-mi nasc singur viaţa cântului meu, aşa cum mă născusem pe mine. Am lăcrimat şi am mers ani lungi, am căutat, am găsit unul câte unul semnele mici lăsate de Dumnezeu în căile mele. Le-am adunat laolaltă, le-am închipuit forma şi m-am bucurat ca un copil. Profesorul de joc scrâşnea din dinţi, iar sunetul acesta era un cânt fals şi dăunător de vioară văduvită de armonie divină. Asta ar fi vrut el să îi cânt. Deodată, menirea lui era încheiată şi cântul meu se alcătuise. Îi mulţumeam doar pentru a mă fi făcut să caut. Nu şi pentru durerile dăruite de regulile jocului lui personal. Îmi era milă de el, pentru că ştiam că se va fi condamnat singur la uitare. Acum eram viu, înviat prin cântul născut.

Vioara am dăruit-o unui copil plăpând, cu ochi mari, despre care ştiam că fusese binecuvântat cu harul cântului.

Mai pe urmă, când am început să-mi port cântul cu mine, bucuria îmi fu atât de mare încât nici nu băgai de seamă barba albă şi lungă, nici oasele bătrâne şi alte semne ale drumului. Castelul meu, zidit din miile mici cărămizi ale semnelor, ajunsese până la mine şi răsuna de ecourile poeziilor, ale cântecelor şi de vocile actorilor recitând. Veneau de departe călătorii. Era hanul rătăcitorilor care îşi căutaseră mereu cântul şi acolo îl găsiseră. Făceau un popas

mai lung sau mai scurt şi plecau mai departe. Unii rămâneau timp de vieți. Eu, umbră nevăzută, aşterneam cu pana, în miez de noapte, la lumina lunii pline, cuvinte pentru prietenii mei, atunci când alergarea căutărilor îi obosea. Se bucurau ca nişte copii când găseau dimineața semnele lăsate pentru ei. Le furasem oare eu, cândva?... Ei le dădeau viață nouă şi în zilele acelea simțeam cum prin ei cânt şi eu. Devenisem bucuros un prilej de semne arătate lor şi auzeam strunele viorii îndepărtate răsunând în mâinile copilului plăpând. Nu aveam altă bucurie mai mare decât aceea de a-i ajuta pe rătăcitori să-şi descopere semnele. Ca o umbră nevăzută.

...L-am regăsit, cântul meu. În ceasul hărăzit din ceruri, degetele mele căpătaseră taina. Dar în clipa aceea vioara mi se sparse în mâini. Arcuşul se rupse, strunele la fel, întinse pentru un cânt mult prea înalt. Bătrân de aşteptare, copilul plângea. Era singurul lui cântec adevărat.

Mai trăieşte doar castelul. Unii îi adaugă la câteva secole un etaj sau un turn nou. Alții repară cu drag ceea ce se mai strică în timp. Locul zidirii lui este acum o mare răscruce de drumuri, scrise de paşii celor ce vin necontenit din toate zările. Castelul răsună de cânturi şi poezie, de muzica viorilor şi luna face mai strălucitoare culorile picturilor adunate acolo de călători. Uneori, peste ziduri trece o fantomă întunecată de gândul de a fi vrut să fie un profesor de joc, un creator de reguli străine. Plânge mut şi uitat, dar nimeni nu-l ia în seamă şi nu fantoma lui atrage alți căutători de cânt, mereu şi mereu, ci castelul. E un muzeu cum nu se poate mai frumos. De secole lungi se spune că nimeni nu poate trăi cu adevărat fără să-l viziteze măcar o dată.

Privit de sus, din cer, castelul seamănă uneori cu un cireş înflorit. Dar nu sunt decât semne dăruite celor pregătiţi să le caute şi să le primească.

Lui Mihai Eminescu

MARMURĂ NEAGRĂ

Mă trezisem în dimineaţa aceea foarte înfrigurat. Prima imagine pe care am văzut-o deschizând ochii a fost fereastra, luminată de soarele clar şi acoperită cu un strat de gheaţă strălucind. O feerie de curcubee mici mi se dazvălui, dar în mine era numai frigul. Aburi se înălţau pe nările mele în camera în care dormisem şi mi-am simţit fiinţa

totuşi caldă, altfel aburii aceia nu ar fi apărut. Venea iarna pe pământ şi în oameni şi totul îmbia către marele somn. Toată noaptea visasem o demonstraţie violentă pe străzile unui oraş cu clădiri mari şi cenuşii. Mii de oameni strigând, cu poliţişti şi căşti şi bastoane de cauciuc lovind la întâmplare în trupurile oamenilor. O larmă de nedescris, accentuată de marele somn, iar peste toate o ploaie măruntă, rece şi mortală. Din vis îmi rămăseseră în auz acorduri stridente heavy metal, amplificate aşa cum numai la concertele marilor trupe mai putusem auzi. Îmi era îngrozitor de frig şi în stomac mă strânse gheara ascuţită a foamei.

M-am apropiat de fereastră, am deschis-o larg. Lumina zilei părea că nu poate încălzi, dar era de o puritate cum rar întâlnisem. Nici un nor pe cerul de un albastru marin. Nici o culoare denaturată de impresia rămasă încă în memoria visului meu, sub ploaia aceea rece de toamnă, de noiembrie şi bastoane de cauciuc. Am căscat îndelung şi mi-am dezmorţit braţele, aerul tare şi rece mă înviorase puţin. Nu mirosea de loc a gaze lacrimogene şi lipsa acelei ceţi toxice mă bucură. Bine că toate rămăseseră acolo, în noaptea acestui vis, coşmar nechemat. Foamea însă îmi amintea de temele pentru acasă de pe vremea când mergeam la şcoală. Niciodată nu îmi plăcuseră, dar trebuiau făcute. La fel cu temele acelor ani, obligatorii, trebuia să mănânc, acum şi mereu.

Mi se făcu dor de acorduri preclasice în vacarmul ritmului de rock. Nu scăpam de urmările visului, de parcă un regizor nevăzut pusese pe secvenţele dureroase ale visului muzica asta stârnind atât de bine violenţa. Ca o hipnoză malefică de care trebuiau să se molipsească şi demonstranţii şi jandarmii, asta în timp ce regizorul privea calm de pe scaunul lui, acela cu eticheta de *director*, ca pe marile platouri de filmare. Dar simţeam că undeva toate

astea se petreceau sau urmau să se petreacă într-un segment de realitate pe care încă nu reuşeam să o schimb eu, oricât de mult mi-aş fi stors creierul în căutarea armoniilor preclasice. Corelli, Vivaldi, Scarlatti, unde dispăruseră deodată? Anii în care mă hrăneau cu emoţiile lor calde îi uitasem definitiv? Şi ei, oamenii? Dar regizorul, de unde putea avea puterea de a dirija valul hipnotic, fără însă ca el să fie contaminat?

Mă apăsa prea tare visul nopţii, trebuia să ies afară, sub cer. Îmi alimentai pisica cu o porţie mare de carne din cutia ei de conservă "în sos". Avea şi ea aceeaşi mare nevoie de hrană ca mine, doar că pentru ea aveam grijă să fie mereu cămara plină de conserve. Eram doar o specie care hrănea o altă specie cu carnea altei specii. Vită sau peşte, pui sau iepure, uneori cu un pic de orez sau vitamine. Pisica le devora însă pe toate cu aceeaşi eternă stare de foame. Rock-ul urla în creierul meu şi am ieşit pe scările de piatră aproape fugind.

Prima impresie odată ajuns afară a fost aceea a luminii trecând prin toate. Atât de mult soare făcea să dispară senzaţia de frig, sau poate că simţeam asta datorită mişcării. În faţa mea se aşternea lumea culorilor vii cu adevărat, aşa cum rar o văzusem. Îmi trecu prin cap că toate culorile astea curate vor exploda în ceva necunoscut şi se vor pierde pentru totdeauna. Era poate un gând al regizorului coşmarului meu de noaptea trecută, dar mă înspăimântă. Nu reuşeam să ajung nici măcar până la Vivaldi şi asta mă făcea furios.

La picioarele mele mi se întindea umbra, vie şi mişcătoare, părând a fi dusă înainte de lumina pe care o primeam în spate. Ca pânza unei corăbii împinse de vântul luminos. Ciudat, îmi tăcuse hărmălaia din auz şi gheara ascuţită a foamei dispăruse.

-Urmează-mă, îmi spuse umbra, urmează-mă pentru că te temi.

Fără să pot face altceva am păşit pe urma umbrei. De unde ştia că mă tem? De ce mă temeam? De cine?

-Vino, îmi spuse şi eu mă simţeam purtat printre ruinele zidurilor a ceea ce părea a fi fost odată o biserică. Zidurile erau căzute, rămăseseră doar ruine de vreo jumătate de metru înălţime. Vedeam resturile unor coloane, odată mari şi înalte, acum doar mici movile rotunde, roase de milenii şi acoperite de muşchi verde închis. Catedrala fusese mare, altarul era undeva în faţă, restul era pulbere. Iarba, de un verde proaspăt în lumina aceea a zilei, crescuse nestingherită printre pietrele zidirii de pe care căzuse mortarul care altădată le unea. Locul acela mi se părea cunoscut, dar era cu desăvârşire pustiu. Doar eu şi umbra păşeam pe acolo după mult timp. Privind înainte, umbra mea arăta răsăritul şi o stare ciudată de nelinişte mă cuprinse. Deci trecuse deja ziua, altfel soarele mi-ar fi împins umbra către apus. Cât de repede, dimineaţa, amiaza, totul… M-am oprit şi deodată îmi răsunară în minte acordurile preclasice căutate dimineaţa. Poate că acolo fusese cândva o orgă. Cine putea şti? Îmi răspunse umbra:

-Ascultă şi priveşte.

De jur împrejurul meu, zidurile începură să se înalţe, încet, ca şi cum privirea mea le făcea să se ridice. Erau din marmura cea mai neagră pe care o văzusem vreodată. Numai muzica suavă îmi mai dădea curaj, mă temeam că voi fi prins între zidurile care creşteau încet şi sigur. Lumina aceea curată a zilei se micşora, devorată de marmura neagră crescând ca o carapace perfectă în jurul meu. Chiar şi umbra mea se ascunsese în noaptea de la picioarele mele, deşi ea mă adusese până aici.

Începeam să mă tem din ce în ce mai tare, fără a şti de ce. Capul meu se înălţase privind mica pată de lumină ce se mai afla încă acolo sus, printre bolţile care crescuseră negre. Apoi, brusc, lumina de acolo se stinse şi ea. În jurul meu se lăsă o noapte completă de marmură neagră.

Liniştea şi întunericul stăpâneau totul. Îmi aminteam muzica, dar tăcuse şi ea. Îmi trecu prin cap că totul se încheia astfel. Beznă desăvârşită şi linişte care nu apasă. Visul nopţii trecute mă prevenise. Apoi frigul şi violenţa muzicii şi a oamenilor, hipnoza… Regizorul şi platoul de filmare. Dar filmul acela fusese viu! Durea, loviturile dureau la fel de tare ca foamea, ca frigul nordului îngheţat, strigătele nu erau repetate la comanda plăcii aceleia de cadre cu număr. Totul fusese real, urma să fie real undeva în lume! Şi regizorul trăia!

Liniştea îmi tăcea, desăvârşită. Apoi, un fâlfâit de aer negru, de aripi de pasăre neagră, nu ar fi putut fi altfel acolo, dacă mai exista un acolo, îmi trecu iute pe aproape. Sau pe departe, era totuna. Ochii îi simţeam a deveni zadarnici. Urechile încă mai percepeau ecoul aripilor negre, apoi deveniră şi ele zadarnice. Mişcările mâinilor, ale capului, ale aerului, încetară. Rămase doar amintirea, vibraţia unui trup, doar un punct luminos a ceea ce ar fi putut fi celula unui gând. Pulsând, amintindu-şi de inimă. Singură, mică, dar luminoasă întratât încât cea mai întunecată umbră a marmorei negre o zări. Primise în dar, pentru prima dată, ochii. De aceea se temea, încă nu ştia. Eu însă ştiam.

Rămăsesem doar un gând suspendat. Primul gând, izvorul a toate cele ştiute vreodată, imaginate vreodată.

-Acum locuieşti în mine, auzii şoaptele umbrei, răsunând circular, sferic, de peste tot. Ai reuşit, deşi nu aş fi crezut. Nimeni nu a dorit vreodată să mă urmeze până în starea aceasta. Cu toţii se reped să muşte din mine, umbra.

Eu îi las, dar gustul meu e întotdeauna interzis şi amar. Cu adevărat nimeni nu are nevoie totală, completă, de mine. Nu m-a vrut nimeni niciodată numai a lui, aşa cum ai făcut-o tu, acum. De ce mi te dăruieşti, tu nu ai aflat încă de Dumnezeu, de Lumina veşnică? Ce cauţi tu, cel despre care credeam că eşti cel mai înfricoşat om din lume? Aici eşti pe tărâmul fricilor tale. Ai avut curajul de a păşi pe urmele mele. De ce m-ai învins în felul acesta, singurul fel, de ce?

Înţelegeam… Înţelegeam că fără lumină nu există timp. Că fără timp nu există fiinţă. Că fără fiinţă există doar o stare de umbră şi uitare. *Nimicul,* ziceau ei... Iar în mijloc, un sâmbure de lumină al întâiului gând, trăind, viu! *Nimicul nu exista!* Cel care îi putea da viaţă eram eu, primul ajuns pe tărâmul ocolit de toţi al fricilor. Părea că am primit puteri cu adevărat cosmice în locul acela al umbrei, al marmorei negre. Deveneam mai puternic decât regizorul coşmarelor lumii, un biet neştiutor, dar foarte rău... Deodată, din starea aceasta de gând pur, am ştiut că umbra are dreptate, că fusesem primul care o posedasem fără a şti asta. Că Lumina veşnică despre care biata ei fiinţă nu avusese vreodată parte i se dăruia acum prin mine. O cuprinsesem şi mă cuprinsese cu totul.

Înţelegerea aceasta îmi deschise ochii fiinţei şi atunci, în clipa aceea dumnezeiască, de jur împrejur zidurile de marmură neagră căzură. Lumina invadă totul şi vocea umbrei îmi răsună ca un acord preclasic din suflet. Se bucura, pentru întâia oară. De acolo, din starea de umbră uitată, ochii ei vor lumina precum lacrimile soarelui, cele mai vii culori văzute vreodată pe lume.

Locul acela s-ar putea numi paradis. E undeva, dincolo de lume, de timp, de fiinţă. Pentru unii, cei de dincolo de marmura neagră, el nu poate fi găsit şi de aceea au renunţat

să îl mai caute. Ei nasc în continuare coşmare, conduşi de regizor. Izvorul pe care îl urmasem în dimineaţa rece, după coşmarul nopţii, mă dusese până în locul acela lipsit cu desăvârşire de umbre, pentru că este însăşi Lumina.

ZODIA NOPŢII

Noaptea trecută îl privise ochiul morţii prin ţeava rotundă şi neagră a unui pistol. O mână a unei uniforme de

culoarea pământului îi arăta cercul întunecat, pe care îl simțea foarte aproape. Dar țeava acelui pistol nu clipise cu glonț pentru el. Avea alături de el femeia care îi purta cartea mare, cu coperți de carton gros, ascunsă bine sub haină. Ar fi dorit să fugă de prigonitorii din detaşamentul care ruinase oraşele cu război. Teroarea se lăsase ca o umbră prăfuită de clădiri prăbuşite, oamenii erau ținuți la capătul puştilor în piața din care se ramificau străzi înguste. Pe masă stăteau pistoale de oțel negru şi oamenii, paralizați, nu îndrăzneau decât să le privească. Păreau ființe metalice şi străine, supuse total celor în uniforme. Voci ale unor ordine străine se auzeau asemenea lătrăturilor unor câini înfuriați. Cu cartea lor ascunsă sub palton, mână în mână, fugeau, deşi ştiau că se duc la un spectacol. Aveau locuri sus, la balconul sălii, dar cei de afară intrau după ei, căutându-i. Fugeau pe scară de la balcon, ieşiră în stradă pe uşa actorilor. Din urmă se auzeau paşii celorlalți. În stradă, prinseră un tramvai întunecat de praful ruinelor. Dar tramvaiul acela se oprise şi nu pleca, el îi vorbea ei despre ei, cine sunt şi de ce. Ea îi arăta pe geamul vagonului trupul unui copil căzut pe trotuar cu o gaură mică şi rotundă în frunte. Înțelegeau cât de grea este cartea lor şi că acolo murea un copil din clipitul ochiului negru al unei arme.

Din visul acela nu putea evada decât plecând departe, în pădurea adâncă de la marginea oraşului. Ştia că vindecarea vine numai după înțelegerea semnelor de pe frunze, de pe flori, iarbă şi penele păsărilor. Era mai mult decât setea de descifrare a semnelor, era aproape un destin care îi purta paşii. Nu avea teamă şi când ajunse în pădure se aşează la poalele celui mai bătrân copac. Îl cunoştea din hoinărelile lungi şi ştia că glasul lui va aduce şoapta de înțeles numai pentru el. O somnolență uşoară îl cuprinse şi simțea încă

aripile lunare ale visului. Ziua trecuse, urma altă noapte, dar va rămâne acolo, apărat de frunzele stejarului, care cădeau galbene parcă prea devreme.

Ştia că nemişcarea şi respiraţia erau căile prin care putea destrăma ţesătura celor infiltraţi în viaţa obişnuită a viselor lui. Numai repaosul fiecărui muşchi şi viaţa atârnând de respirarea cât mai rară a vieţii, adormită aproape, puteau face simţită şoapta copacului drag. Ştia că o va auzi abia în zori, dar de la o vreme şi zorii veneau mai târziu. Nori negri coborau din ce în ce mai des pe pământ, mai aproape şi mai apăsători ca niciodată.

Dimineaţa îl găsi asemenea unei buturugi la poalele stejarului. I se aşezară pe umeri păsări mari, cu pene violet luminoase şi păsări mai mici, ca nişte gheme de aţă cenuşie. Poate vrăbii, poate altele. Dar toate îi cântau un cântec trist despre semnele penelor lor, despre norii negri şi groşi de pe cer, despre vânturile aproape turbate care vuiau peste capetele copacilor. Despre felul cum de la un timp Soarele clipea ca o lumânare care pâlpâie înainte de a se stinge. Îi şopteau despre inimile oamenilor, care la fiecare pâlpâire de o clipă cosmică a Soarelui tresăreau, cuprinse de frici uitate de veacuri. Dar totul se petrecea cu atâta repeziciune încât păreau a nu ţine minte mai nimic. Totuşi, le rămânea urma acelui fior întunecat şi cei care mânuiau vânturile deasupra îşi făceau astfel lucrarea în chip nevăzut. Vorbeau păsările, în corul trist al glasurilor adunate pe umerii omului, despre cerul care se făcea din ce în ce mai mic, mai puţin şi mai negru. Copacul, cu o voce groasă, adăugă alături de păsări că punctele cardinale vor muri şi va rămâne un singur punct. Mai fusese aşa, de mult. Atât de mult încât oamenii îşi pierduseră puterea de a asculta şi învinge întunericul. Cândva, oamenii dinainte aşezaseră punctele cardinale la locul lor şi în mijloc răsăriseră Soarele.

Miliarde de stele se bucuraseră pe cer atunci. Din râsetele lor cristaline se născuseră oamenii de acum.

Odihna primirii corului de prieteni îl îndemna să asculte până la capăt. Îi mai vorbiră ființele pădurii despre cei care fuseseră trimiși să aducă vestea începutului zodiei nopții, semn al marelui somn. Când oamenii, nevoiți în felul acesta întunecat să adoarmă, se vor trezi cu adevărat în visul care crescuse din ei în lungile milenii ale zodiei zilei, aceea din care se născuseră.

Acolo, sub stejar, vocile tăcură, iar omul simțea că vor veni odată cu întunericul viermii, șerpii și dragonul cel mare cu solzi. Că îi vor copleși ființa ciuperci otrăvitoare și mucegaiuri negre, că lilieci cu aripi fluturând negru îi vor dori sângele și bufnițele îi vor străpunge dureros auzul cu țipetele lor. Nemișcarea lui le va alunga și vor rămâne neputincioase. Atunci cei care răscoleau pe sus vânturile, vestind zodia nopții, se vor înfuria peste măsură și vor adânci valurile de întuneric și mai mult. Doar tăcerea, ascultarea și neclintirea îi vor putea învinge și pe aceștia. Cartea semnelor trebuia păstrată sub haina ei, ascunsă acolo, luminând alături de inima ei de femeie. El trebuia s-o ocrotească luptând tăcut și puternic. Nemișcat ca o stâncă și mut ca un zeu mai înalt. Primea acum semnele vindecării de visul nopții și știa că toți acești împărțitori ai fricii nu sunt decât înfățișări goale și neputincioase. Se gudurau lor însele toate creaturile nopții, cu gheare pe care le-ar fi dorit ascuțite și guri cu colți mari, însetate de carne fragedă de om. Un joc, un dans hidos și înspăimântător doar pentru cei care încă nu puteau asculta semnele. În noaptea lor, împrăștiind întuneric peste tot, izbuteau doar să pună lunii aripi negre. Dragonul cel mare, cu solzi de metal verzui și

sticlind din ochi fosforescenți, aruncând pe nările lui mari flăcări înghețând viața, îi părea omului un abur care s-ar fi împrăștiat în prima rază a Soarelui. Era cel mai de temut comandor al zodiei nopții şi nu rar, prin câte un vis, izbutea să facă o gaură rotundă pe fruntea unui copil, din clipitul ochiului mortal.

Acum, aşteptând o mişcare, priveau tăcute prin toți ochii lor orbi. Nu puteau crede că sunt ființe fără putere în fața omului de la poalele stejarului. Nu mai văzuseră niciodată, în mileniile lor întunecos de lungi, o singură clipă ființând atât de bine în trup de om. Nici un colț al universului, străbătut de la un capăt la altul de caravana lor şuierătoare cu vânt cosmic, nu le dezvăluise atâta neclintire, deşi numai ele ştiau cum nu se poate mai bine să clatine temeliile ordinii. Priveau cum pe crengile înalte ale stejarului sclipeau stele pe care le vedeau pentru întâia oară şi se simțiră cuprinse adânc, în hidoşenia nesfârşită a lumii lor, de o duioşie de nemărturisit. Nu ar fi ştiut s-o facă, nu le învățase încă cineva despre cuvinte şi semne. Stelele îşi aveau rădăcinile de lumină în copacul la poalele căruia se odihnea, visând, un om. Alături de el, femeia ținea la piept o carte groasă, cartea semnelor, pe care ființele acelea o vedeau luminând pentru prima dată. În visul lui, omul privea învingător o singură clipă, care închidea la un capăt ochiul negru al morții dintr-o țeavă de pistol.

Semnele acestea erau scrise de mult în cartea lor şi de aceea fugeau. Numai împreună, amândoi, el şi ea, aveau să le-o citească oamenilor. Tuturor oamenilor, iar lucrul acesta se va întâmpla la mijlocul zodiei nopții. Atunci, dansul celor care aduseseră vestea întunecatei zodii se va fi aflat în vârful cel mai înalt, acela al punctului negru în care uciseseră toate punctele cardinale. Atunci, ei doi, el şi ea, vor citi semnele din carte pentru toți. Nici o putere nu îi va

putea opri. Omul ştia de ce ajunsese ochiul negru al ţevii de pistol până la el. Purtătorul de pistol ar fi vrut să-l împuşte cu frică, dar nu izbutise. Primea de la copacul frate semnul că oamenii puteau să hotărască acum, împreună, dacă zodia nopţii se va aşterne sau nu din nou peste pământ. Ea şi el vor vorbi, citind semnele cărţii. Vor fi ei cititorii cărţii semnelor din visul celor mulţi, adormiţi pentru a asculta. Înaintea lor, multe trupuri de copii însângeraţi de găurile din frunte, vor fi corul vestitor al răsăritului.

Pentru că în cartea lor scria că Soarele va creşte şi răsări din nou în inimile celor mulţi. Pentru asta era nevoie de ultima zodie din ceruri, zodia nopţii. Miliardele de ochi ai clipelor morţii se vor fi adunat într-o singură clipă pentru toţi.

Clipa Învierii.

Din clipa aceea, vor aduce cu toţii zodia zilei pentru alte lumi, mai tinere.

ORAŞUL

Ziua întâi

Îmi propusesem ca începând din ziua aceea să nu mai fac greşeala de a uita să încep. Să nu încetez să încep, era doar un alt fel de a putea continua. Nici o clipă nu poate deveni clipă dacă nu începe, iar sfârşitul devine început în exact aceeaşi clipă. Această înţelegere, în ultimele zile ale zodiei peştilor, mă avertiza cu siguranţă de greşeala făcută, anume aceea de a aştepta.

Seara trecută citisem una din puţinele cărţi care au darul de a te absorbi în realitatea ei şi de a te ţine acolo ca pe un musafir drag. Fusese cauza visului pe care îl primisem din zona de amintire a sufletului meu şi care îmi dezvăluia tainele menite mie pe calea crâmpeielor lui.

În faţa mea stăteau înşiruiţi ca la o coadă câteva mii de oameni, fiecare cu câte o carte în mâini. Se apropiau pe rând şi îşi puneau cartea în palmele mele, buzele lor rosteau cuvinte pe care nu le puteam auzi, ştiam însă, aşa cum ştii întotdeauna în vis, că îi înţeleg pe fiecare din ei. Erau tineri şi bătrâni, bărbaţi şi femei, bogaţi şi săraci, din cele mai felurite meserii şi straturi ale societăţii. Nu îi cunoşteam, doar unii din ei mi se păreau figuri cunoscute şi de obicei ei nu rosteau nici un cuvânt. Cărţile se adunau una peste alta

în mâinile mele. Nici nu mai zăream chipurile oamenilor şi îmi dădeam seama cu uimire că odată cu fiecare carte primită trupul meu dădea semne de schimbare, fie prin căderea şi albirea părului, fie prin barba care crescuse şi mă încurca prin lungimea ei, fie prin tremurul braţelor şi al genunchilor. Printre câteva coperţi am putut zări rândul de fiinţe care părea că nu se scurtase de loc, de parcă puţin le păsa de oboseala şi sarcina mea de a duce cărţile. Simţeam cum se adună alte şi alte cărţi, iar cei ce le depuneau dispăreau în ceaţa din dreapta şi uneori din stânga mea. Îmi simţii buzele strigând, dar nu am auzit nimic. Mă striveau, cu greutatea lor pusă una peste alta, cărţile oamenilor din coada fără capăt. Întunericul acoperi trupul meu strivit de mormanul de cărţi şi sufocarea mă cuprinse cu gheare pe care nu le cunoşteam decât în vis.

M-a trezit pisica, aşa cum mă trezea în fiecare dimineaţă, cu lăbuţa pe obraz. Pe frunte îmi curgea încet un strop de sudoare şi îmi simţeam pieptul plesnind, dar lumina mă făcu să înţeleg că fusese numai un vis. Ochii pisicii îmi zâmbeau, aşa cum numai ea ştia. Liniştea şi lumina dimineţii, în zilele de pe urmă ale peştilor, îmi duseră gândul la zodia care urma. Berbecul, încăpăţânat şi mereu curăţit de recile ierni, primăvară încarnată în miel şi prin definiţie un rotund începător de nou ciclu. Atunci am înţeles că greşisem, că aşteptasem fără a începe şi deci fără nici o posibilitate de a continua.

Durerea din piept se datora în mare parte fumatului, dar mie mi se părea că mă apasă încă mormanul acela de cărţi. Ori poate mă apăsa primăvara care urma să se nască. Mă gândii că undeva, dincolo de porţile care mă despărţiseră de vis, oamenii aceia aşteptau încă liniştiţi la rând. Fiecare cu cartea lui în mâini, poate ştiau că voi mai veni pe la ei şi în nopţile viitoare. Îi simţeam, îi primisem în mine aşa cum sunt mai mereu primiţi cei cărora le dăruieşti ceva. Ceva

asemănător unei voci adânci îmi şoptea că oamenii aceia au mare nevoie de ajutor, că sunt aduşi către mine ca spre ultima lor nădejde. Mie, cu durerea din piept puţin domolită de cafeaua tare a dimineţii, mi se părea destul de greu să mă simt pe mine, un om obişnuit, ca ultimul destinatar al speranţelor lor. Ce taină încă nepătrunsă mă purtase în calea acelui vis? Nu îmi aminteam să fi primit vreun semn în zilele din ajun, sau poate că nu-l primisem din cauza greşelii mele, aceea de a aştepta în loc să încep.

Pisica îşi lingea mulţumită boticul după micul ei dejun, cafeaua mea se terminase. Am început din nou să aştept, din aceeaşi greşită obişnuinţă a iernii care se încheia. Am înţeles deodată motivul. Era liniştea totală, oraşul părea încremenit şi chiar dacă nu mai era zăpadă, părea că sunetele de orice fel încetaseră cu desăvârşire. Maşinile de pe stradă păreau adormite la marginea trotuarului. Lângă fereastră, am privit clădirile învecinate şi am început să aştept un semn de viaţă, un zgomot cât de mic sau măcar un singur trecător. Mă enerva deja aşteptarea pe care voiam s-o alung. Am ieşit afară şi pisica mă urmă sărind sprintenă pe scări. Strada era străbătută doar de un vânt mut. Cerul senin, aşa cum rar mai văzusem, tăcea şi el. N-ar fi trebuit să mă apese tăcerea oraşului meu, dar umbra visului încă îmi lăsa o mică durere în piept. Am tras aer cu putere şi i-am auzit sunetul în mine, în adânc, de parcă liniştea din jur l-ar fi însoţit cu un ecou. Paşii mei nu făceau nici ei vreun zgomot şi m-am gândit atunci că poate începea nu ceea ce îmi dorisem să încep, ci alt vis.

Mă mai gândeam la paşii atât de catifelaţi ai pisicii care mă urma, pe pernuţele lăbuţelor ei. La primul colţ al străzii lungi şi drepte, în lumina soarelui care părea să se apropie de amiază, am înţeles deodată că nu întâlnisem pe nimeni. Nici un trecător, fie el bătrân sau tânăr, bărbat sau femeie, grăbit sau nu. Iar din clipa aceea paşii mei s-au grăbit,

anume parcă începând căutarea locuitorilor oraşului, pe care altfel îi puteam întâlni mereu, în grup sau singuri, la mai fiecare ceas al zilei. Ceasul, ideea cadranului care marca în permanenţă secundele oraşului, acolo trebuia să mă lămuresc. Ceasul căutat îmi arătă însă exact ora de la ceasul meu de mână, deci totul era încă normal. Semafoarele funcţionau, magazinele păreau deschise, dar nici urmă de fiinţă omenească.

M-am oprit şi am încercat să înţeleg ce se putuse întâmpla. Nimeni, chiar nimeni nu mai rămăsese acolo? Ce comunicat de evacuare, ce anunţ de care eu nu aveam ştiinţă putuseră primi cu toţii? Lumina îmi părea deosebit de clară şi nici vântul nu mai sufla, tăcerea devenea aproape asurzitoare şi aripile ei nevăzute se încolăceau parcă în jurul trupului meu. Lângă mine, pisica se hârjonea veselă cu un câine de pripas care părea şi el tăcut în joaca lor.

M-am gândit că am rămas surd. Apoi, ca o încercare, am simţit şoapte nedesluşite învârtindu-se pe lângă auzul meu. Mă speriasem puţin, dar nici o vedenie de fiinţă umană nu mi se arăta. Păşii mai înainte şi intrai într-un supermarket, care era deschis şi complet pustiu. M-am învârtit printre rafturi, am ocolit casele de marcat, am deschis sertarele lor şi am văzut teancurile de bancnote, mărunţişul monezilor strălucitoare şi mici şi nicăieri nici un paznic. Camerele de supraveghere priveau totul de la locul lor de ochi permanent. Am urcat pe scara personalului. Sus, am privit singur monitoarele de pază, holurile pustii, birourile scumpe ale directorilor. Am ridicat receptorul unui telefon de birou şi am ascultat aceeaşi tăcere pe care o auzi ascultând o scoică a mării. Păşeam cu sprâncenele ridicate a uimire, încă nu mi se părea cu putinţă. Un televizor deschis îşi arăta puricii lipsei de emisiune, iar energia electrică încă

exista. După mine, pisica şi câinele, singure făpturi întrupate în însoțitori ai pustiului.

Mă gândeam că vor reveni. Mă gândeam că va fi noapte. Un loc în care să mănânc. Am ales cel mai scump restaurant, acela în fața căruia poposeau de obicei limuzine luxoase, purtând în pântecele lor ființe care îmi fuseseră totdeauna necunoscute şi străine. Parcate la intrare, stăteau tăcute, clipind în luciul lor, cu câte o uşă deschisă, goale şi părăsite. Nu m-am aşezat la nici o masă, ci am căutat bucătăria. Am făcut o salată mare de legume proaspete, în timp ce pisica şi câinele se înfruptau cu bucăți de carne gata de preparat. Foamea stârnită de jumătatea aceea ciudată a zilei îşi făcea de cap. Nu mai gândeam, mă bucuram de masa aceea, singur cu cei doi prieteni.

Am ieşit şi am simțit din nou vuietul de şoapte nedesluşite care mă alunga de acolo. Percepția mea era sumară, nu puteam desluşi cuvinte, deşi păreau voci distincte, dar într-o limbă atât de amestecată cu altele încât îmi era de neînțeles. Se zbăteau ca duhuri străine în preajma mea.

Am înțeles atunci că poate fusesem pedepsit să ascult toate veşmintele acestea omeneşti, singure urme lăsate în oraş de cei care îl abandonaseră.

Seara aceea am petrecut-o pe străzile pustii. Hoinăream împreună cu pisica şi câinele la întâmplare, fără să mai caut nimic. Simțeam apropierea visului care trebuia să continue şi o pasăre cu pene albe mă conducea încet către somn.

Ziua a doua

În noaptea aceea, pe care am dormit-o în patul meu, în camera mea, fără vecinii care de obicei trebăluiau cu zgomot până târziu în noapte, am primit un alt vis. Îmi

apăru cu un glas subțire pisica și îmi spuse că ea este iubita care nu mă va părăsi niciodată, nici în cele mai desăvârșite liniști ale mele. Câinele mă privi îndelung și îmi spuse că el îmi va fi alături mereu, așa ca tatăl meu și deopotrivă ca mama mea. Uimirea din vis mă făcea să tac și printre vocile lor mi se părea că zăresc șirul lung de oameni, așteptându-mă, așezați în rândul lor, fiecare cu cărțile în mâini. Peste imaginea luminii din vis, pasărea cu pene albe îmi alunga orice urmă de teamă cu aripa ei.

Am început din nou să primesc oamenii care îmi dăruiau cărțile lor, dar eram mai liniștit și știam că în visul acesta îi pot înțelege mult mai bine, oricât de grele erau cărțile fiecăruia din ei. Nu mai plecau în ceață, ci rămâneau alături de mine, așa ca și cum ar fi așteptat ceva. Unora le răspundeam și ceilalți așteptau liniștiți la rând, dar eu nu îmi auzeam cuvintele. Păreau mai blânzi și mai curioși decât în noaptea trecută. Mă bucuram să simt că așteptările lor se împlineau cumva. Cărțile pe care le primeam nu mi se mai păreau grele, iar cu fiecare carte primită sarcina mea devenea mai ușoară. Una din legile stranii ale visului făcea totul să fie invers, greutatea cărților din noaptea trecută lipsea acum cu desăvârșire. Am stat mult timp acolo, am primit cărți și am răspuns fără glas multora dintre cei așezați la rând. Obosisem. Aproape fără să-mi dau seama, pisica îmi aduse trezirea în dar, așa cum făcea în fiecare dimineață, mângâindu-mi obrazul.

Trebuia să încep din nou, așa cum îmi propusesem. Nici un plan nu puteam alcătui însă, din pricina singurătății mele de Robinson în orașul golit de oameni. Simțeam că va trebui să duc un fel ciudat de luptă, de descătușare de toate cele lăsate în părăsire acolo de locuitorii plecați. Orașele mari ale lumii, cele cu câteva zeci de milioane de locuitori, mi se păruseră dintotdeauna a fi un furnicar straniu, aproape infernal de oameni, de mașini și de singurătăți

involuntar însumate. Locul unei fugi nesfârşite a fiecăruia de el însuşi, locul unde nu este îngăduită o clipă sau un cer al singurătăţii. Iar lucrul acesta ducea inevitabil la o mare singurătate colectivă. Un loc în care fiecare lăsa, fără să-şi dea seama, o urmă asemănătoare celor mult prea apropiaţi. Înghesuiţi între ziduri înguste de beton cu multe etaje, alcătuiau organele acelei imense singurătăţi, fiinţa numită oraş. Oraşul, o fiinţă fără alt trup văzut decât mormanele de gunoaie, de obiecte moarte, devenite inutile, peste care plutea un suflet încă agonizând în şoaptele ce nu-mi dădeau pace.

Mie mi se părea că îmi fusese repartizat locul acesta devenit pustiu. O luptă, un fel de dezinfecţie a fantasmelor părăsite acolo de locuitorii fugari. Simţeam că îmi cereau cumva asta, în ciudatul chip al viselor primite de mai sus. Poate că noaptea mi se arătau toţi cei plecaţi şi îmi cereau astfel ajutor. Mă întrebam unde plecaseră cu toţii, în ce altă şi îndepărtată felie de spaţiu. Mă întrebam dacă sunt în stare să fac treaba asta. Presupuneam că da, altfel nu aş fi primit-o.

Apoi, pentru ziua aceea, m-am liniştit cu înţelegerea aceasta. Pasărea cu pene albe, câinele şi pisica îmi zâmbeau aprobator din apropierea fiinţei mele, fără nici o urmă durere în piept.

Ziua a treia

Ziua care a urmat a ţinut mult, pentru că îmi era dat să văd cum casele, maşinile, toate cele uitate acolo, veşminte fără oameni, se topeau în sucul timpului. Ceasul oraşului începuse să ticăie în alt ritm, acela al zodiei începutului, berbecul. Cerul îşi schimbase culoarea într-un albastru cum nu se poate mai curat. Păsările cu pene albe se adunau în

stoluri din ce în ce mai mari, dar cel mai însemnat lucru îmi părea a fi o invazie verde crescînd de peste tot. Copaci şi plante noi creşteau libere, răsturnând maşinile ruginite cu rădăcini viguroase şi puternice, se hrăneau cu crengi noi întinse spre cerul atât de curat. Casele se năruinau una după alta şi zidurile deveneau mai fragile, căzând unul câte unul. Acoperişuri mari de tablă, de ţiglă sau beton cădeau adesea şi încă nu făceau nici cel mai mic zgomot. Cel mai greu se lăsau topite armele, multe, neînchipuit de multe. Mă întrebam de ce nu le luaseră, apoi mă bucuram că plecaseră fără să le ia cu ei. Ştiam că până la urmă seva noului timp le va schimba şi pe ele. Nu se putea altfel. Păsările se cuibăriseră deja în copacii proaspeţi, prin ruine răsăreau flori cum nu mai văzusem vreodată. Praful atâtor mii de obiecte uitate, atâtor urme de gânduri, al atâtor suferinţe, devenea un sol cum nu se poate mai fertil pentru noile fiinţe care populau oraşul.

Mă plimbam şi simţeam transformarea aceasta completă, de neînvins. Bancnote din toată lumea, în mărimile şi culorile lor, răvăşite de vântul mut şi fără timp, se rostogoleau pe străzile crăpate. Nu mai ajutau la nimic şi pe nimeni şi simţeam că privesc numai eu urmările unui război încheiat abia acum. Singur martor al noii alcătuiri, poate că trebuia să scriu o cronică a tuturor acestor schimbări. Cine ar mai fi citit-o însă? Trăiam din ce în ce mai clar cu senzaţia că e necesar ca totul să se întâmple numai aşa. Prietenii mei tăcuţi păreau să-mi dea dreptate.

Singurătăţile părăsite acolo, miile de gânduri şi de fapte depozitate în oraşul părăsit, miile de voci care încă îmi înconjurau timpul plimbărilor lungi, toate acestea îmi erau dăruite în chip nevăzut. Mă întrebam ce va fi când valul de nestăvilit şi înnoitor al plantelor îşi va fi încheiat lucrul, când vântul va avea din nou glas în frunzişul lor, când păsările se vor mai putea naşte din cânt. Voi fi şi eu o ruină

cu trupul îmbătrânit în ziua aceasta, cea mai lungă, începută odată cu ultimele zile din peşti şi ajunsă la capătul unui veac de vis călăuzitor. Îmi va fi renăscut sufletul în ordinea nouă, de dincolo de orice închipuire omenească.

Poate cărțile celor dinaintea mea trebuiau rescrise, în alt fel, în locul acela tăcut, cuprins de pacea liniştirii. Cum să ştiu eu ceea ce va aduce ziua a patra, a cincea, urmând şirul destinat lor? Nu aflasem încă minunatul lucru al necunoaşterii viitorului, mă bucuram încă de cercetările prin inima schimbărilor din jurul meu, iar dacă plecaseră cu toții era poate din pricină că simțiseră şi ei ce dezastru îmi lăsaseră moştenire. Timpul lor ticăia din ce în ce mai slab, ştiam că lumea celor părăsite trebuia să se schimbe. Un ticăit al altei inimi, a celui călător prin vise viitoare, vor primi în dar de la mine.

Nu îmi păsa de ceea urma să vină. Ştiam deja că făcusem bine şi durerea din inimă îmi amintea doar că odată, de mult, în ultimele zile ale zodiei peştilor, uitasem că aşteptarea retează orice început, de orice fel ar fi el. Uitasem, dar aflasem cum clipa fusese sâmburele de timp lăsat pentru mine, uitat poate din neştiință, poate din greşeală, de cei ce părăsiseră oraşul acesta.

Mă gândeam uneori cu tristeţe la locurile pe care le aleseseră pentru a duce mai departe ceea ce lăsaseră aici. Dar simțeam că peste tot, în toate cele care urmau părăsirii, mai mereu sosea un călător care primea în dar menirea de a rescrie lumea cu singurele semne rămase după plecare. Călătoriseră şi ei, locuitorii, către clipe noi, fără a-şi fi dat încă seama de asta. Martorii tăcuți ai semnelor veneau întotdeauna, fie că erau păsări, pisică ori câine, vânt sau şoaptă. Semnele părăsirilor se schimbau în frumoasa pădure ce creşte, în aerul ei curat şi vântul care va foşni cândva prin frunzele vii. În miezul acelei clipe, păsările cu pene albe îmi vor duce ființa în visul viitor. În lumea pe

care am rescris-o pe ruinele părăsite ale altor oameni. Singur cu pisica, câinele, pasărea şi o altă bătaie a inimii.

Târgovişte, 2011

CUPRINS:

A patra toamnă.....
Vinul alb.....
Galeria.....
Fiul lui Petre.....
Interogatoriul.....
Pantofii.....
Regele nopții.....
Trei paşi.....
Întâlnirea.....
Vioara.....
Marmură neagră.....
Zodia nopții.....
Oraşul.....